

NE SKONČNOST

ISSN 1854-5262

št. 10 / junij 2008

Glasilo društva ljubiteljev
znanstvene fantastike in fantazije
Prizma

Novičke

4. Grossmannov festival filma in vina

9. – 16. avgust 2008

Ljutomer in Murska Sobota

www.grossmann.si

Festival je posvečen neodvisni žanrski filmski produkciji, torej predvsem grozljivim, fantastičnim in tako ali drugače divjim in provokativnim filmskim izdelkom.

Glavni gost filmskega programa in dobitnik nagrade Stari hudi maček za življensko delo bo nespomi kralj B-filma in oče sodobnega Hollywooda **Roger Corman**. Obisk je potrdil še kultni avtor grozljivk **Brian Yuzna**. Glavni gost vinskega programa pa bo nekdanji svetovni šahovski prvak, legendarni **Anatolij Karpov**, ki bo na festivalu tudi odigral simultanko z zainteresiranimi šahisti. Na festivalu se bo snemala tudi posebna epizoda hrvaške TV uspešnice Nočne more **Željka Malnara**.

Pričakali vas bodo tudi vsakodnevni glasbeni nastopi ter brezplačno kampiranje. Dodajmo še, da bo večina predstav in prireditev brezplačnih!

Dnevi znanstvene fantastike in sorodnih žanrov v Kulturnem Inkubatorju

4. – 8. avgust 2008

Kulturni Inkubator, Koroška cesta 18, Maribor

V Dnevih znanstvene fantastike in sorodnih žanrov bodo člani Prizme **vsak dan od 19.30 ure naprej** v Kulturnem Inkubatorju pripravili zanimive **tematske večere s predavanji, projekcijami in razstavami**. Predstavljeni bodo znanstvena fantastika, *fantasy* in horor, v različnih izraznih in pojavnih oblikah: v literaturi, stripih, filmih, ilustracijah, namiznih igrah... Vsak večer bo prav tako dovolj časa za neformalno druženje in klepetanje o "fantastičnem".

Kazalo

Novičke	2
Uvodnik	3
Intervju	4
Članki, reportaže	6
Recenzije	16
Poezija	26
Zgodbe	27

Kolofon

Neskončnost, glasilo Društva ljubiteljev znanstvene fantastike in fantazije Prizma
ISSN 1854-5262

številka 10, junij 2008
brezplačni (promotivni) izvod
izhaja četrtletno
naklada: 300 izvodov

glavni in odgovorni urednik:
Tanja Cvitko,
lektor besedil: *Dag Kleva*,
grafično oblikovanje,
prelom, stripi: *Peter Dobaj*,
naslovnica: *Aljoša Maršič*,
ilustracije:
Peter Dobaj, Rok Gašparič

Neskončnost – email kontakt:
neskoncnost@prizma.si
Prizma na spletu – forum:
<http://forum.prizma.si>

Avtorske pravice vseh
prispevkov pripadajo
avtorjem samim.

Uvodniško besedičenje

Pozdravljeni!

Deseta Neskončnost vam nudi različne ekskluzivne poslastice, s katerimi slavimo okroglo številko glasila. Za vas smo se pogovarjali s starostno slovenskega ZF-ja, Vidom Pečjakom, ki nam je v intervjuju zaupal misli o svojem pisanju, ZF literaturi nasploh in drugih zanimivih področjih.

Prav tako vam ponujamo izčrpen članek o “drugem možu jekla” – Iron Manu in reportaže s spomladanskih množičnih ZF druženj: hrvaške konvencije Istrakon, slovenske konvencije Konfuzija ter nemške Star Trek konvencije FedCon. Obiskali smo tudi zagrebški SFeraKon, vendar boste zaradi pomanjkanja prostora o njem brali v septembrski številki.

Od recenzij izpostavljam pogled Bojana Ekselenskega na pravljичno pesnitev Vilindar Andreja Ivanuše. Delo je, razen v knjižni obliki, na voljo tudi v elektronski obliki, preko založbe in knjigame Ruslica (www.ruslica.si).

Po dolgem času objavljamo tudi zgodbico hrvaškega avtorja Danijela Bogdanovića. Naj spomnem, njegovo zgodbo “Trkajo” ste brali v 3. številki. Danijel je od svojega prvega pojavljanja v Neskončnosti postal ponosni lastnik dveh nagrad SFera, ki se na Hrvaškem letno podeljujejo za dosežke v ZF/F/H žanrih.

Ob koncu Neskončnosti vas čaka odlomek prevoda kulturnega romana Richarda Mathesona *I Am Legend*, ki je pred kratkim v slovenskem prevodu izšel pri Založbi KMŠ. V dogovoru z založbo lahko uveljavljate popust pri nakupu romana, zato smo vam pripravili kupon. Pod okriljem Založbe KMŠ bosta letos, oziroma naslednje leto, objavljeni še vsaj naslednja prevoda – *Dune* Franka Herberta in *Ender's Game* Orsona Scotta Carda.

Naj vam bo poletje izpolnjeno z odličnimi knjigami in filmi.

Uživajte!

Tanja Cvitko
Maribor, 16. junij 2008

POGOVOR Z VIDOM PEČJAKOM

spraševala je TANJA CVITKO

Drejček in trije Marsovčki je najbolj brani slovenski ZF roman, preveden v več jezikov in natisnjen v več kot 100 000 izvodih. Roman ste napisali davnega leta 1956. Ali ste kadarkoli pomislili, da bo deležen takšnega (za slovenske razmere kot tudi razmere nekdanje države) astronomskega uspeha?

Knjiga Drejček in trije Marsovčki je imela zares fantastičen uspeh. Še zdaj mi ni jasno, zakaj. Ali zato, ker je bila prvi sodobni ZF roman na Slovenskem, ali zato, ker je predstavila nekatere humanitarne probleme, o katerih se tedaj še ni razpravljalo? Zanimivo je, da nobeden od kritikov in ocenjevalcev ni opazil, da gre v resnici za pozitivno utopijo. Mars je svet brez konfliktov, kjer ljudje živijo v miru in soglasju, kjer jih ne ogroža nobena vojna, kjer niti starši ne umirajo otrokom. Prvi marsovski zakon naj bi se glasil: "Otroci morajo biti srečni!" To nekako ni bilo v skladu s tedanjimi razmerami v Jugoslaviji. Politika je na vsakem koraku iskala samo razredne sovražnike. Kot vem, je France Bevk priporočil mojo zgodbo za tisk.

Kako bi Drejček izgledal kot odrasel mož, ste kdaj razmišljali o nadaljevanju vaše uspešnice?

Razmišljal sem tudi o nadaljevanju uspešnice, a vse zamislili so bile slabokrvne. Ste opazili, da so v TV nadaljevankah nadaljevanja vedno slabša od izvirnika? Razmišljal sem tudi, da bi drugemu otroku, Jerneju, posvetil kakšno zgodbo (imel sem celo naslov: Jernej in deklica iz Venere), a ni šlo. Pri pisanju je človek zelo odvisen od srečnih trenutkov, ko pride navdih, ki ga na moreš načrtovati vnaprej. Pride, kadar pride. Drejček (moj sta-

rejši sin je Andrej) kot odrasel mož gotovo ne bi bil zadovoljen z današnjim stanjem, saj življenje teče po povsem drugi poti, kot jo kaže moja utopija.

Od kod izvira vaše navdušenje nad ZF in nad pisanjem ZF-ja?

Ne vem. Vem pa, da sem se nad ZF navduševal že kot otrok, čeprav je skorajda ni bilo. Sem pa tedaj že pisal preproste fantastične spise. Kasneje je prevladal socialistični realizem ("stvar ni takšna, kot je, marveč kot naj bo"), ki je z ene strani tudi fantastika (eno od prvih ZF knjig, Potovanje skozi čas, je napisal sam Edvard Kardelj), z druge pa dirigirano pisanje, kar uničuje fantazijo. Ta je mogoča le v popolni svobodi mišljenja. Kot otrok sem risal (pred in med vojno) vesoljska vozila, anatomijo bodočega človeka, marsovske kanale in Marsovca v vozilu na noge (vozilo, ki hodi z nogami, je bilo zame idealno), kuharski stroj itd. Slike sem nekega dne odnesel na revijo Življenje in tehnika, da bi jih objavili, a jih je urednik izgubil. Škoda.

Ste pri pisanju ZF-ja kdaj naleteli na nerazumevanje okolice?

To ne, okolica me je sprejemala, edino, kar je bilo nevzdržno, so bila dolga čakanja na objavo (na Drejčka 3 leta, na slikanico Aleks na letečem krožniku pa sedaj teče tretje leto).

Ljubitelji ZF smo pogosto označeni za najmanj "čudake". Psihološko gledano – kakšni smo ljudje, ki beremo ZF?

Ljubitelji ZF so ljudje, ki jih briga prihodnost. S tega

vidika so ljudje, ki je ne berejo, čudaki, ker jih ne zanima, kam plovemo. Vsakogar bi morala zanimati prihodnost. Ravno zaradi tega mižanja se pred našimi očmi dogaja ekološka kriza. Seveda so ljubitelji ZF tudi osebe z bujno domišljijo. Fantastična literatura nakazuje probleme, ki jih v javnosti ne smemo ali ne moremo prikazati (film Veliki diktator, Tavčar: leto 4000). Negativne utopije (npr. 1984) ne napovedujejo prihodnosti, kakršna prihaja, ampak kakršna bi lahko bila. Zato, da je ne bo.

Kaj menite, zakaj se je v zadnjih letih zanimanje bralcev prevesilo z ZF na fantazijsko literaturo? Se je ZF "izpela"?

Ko sem bil sredi sedemdesetih let v ZDA, je v knjigarnah ZF zavzemala skoraj polovico polic. Potem pa vsako leto manj. Raste pa fantastika (npr. H. Potter). Človek pač potrebuje domišljijo, konec koncev so bile tudi pravljice in miti (Odisej) domišljija. Osebo sem rad pisal tudi domišljijске zgodbe, v knjigi Doktor živih in mrtvih je polovica zgodb domišljijских, ki ne temeljijo na znanstvenih spoznanjih in domnevah.

Roboti so vaša pogosta tema. Ali menite, da bo zaradi napredka v znanosti (na primer v robotiki) kdaj možno nadomestiti človeka?

Pravi roboti so specializirani. Zato ne bodo mogli igrati *Mädchen für alles*. Specializirana funkcija jim bo ostala. Namesto, da bi postali polljudje, bodo rajši ostali butasti mehanizmi, ki bodo znali rešiti tudi najbolj zapletene formule, ne pa potegniti potapljačevega človeka na kopno. Kaj pa v daljni prihodnosti? O tej je bolje, da ne govorimo. Morda takrat sploh ne bo več ljudi.

V povezavi s prejšnjim vprašanjem me zanima vaš odnos do konca človeštva, ki ga pogosto napovedujete. Menite, da ljudje ne bomo preživel?

Pišejo se različni scenariji konca sveta. Največkrat naj bi življenje na planetu uničil kak nenavaden dogodek, npr. trk z asteroidom, podoben tistemu, ki je izbrisal dinosavre. Najbolj verjeten pa je konec zaradi segrevanja ozračja, zastrupljanja Zemlje in pomanjkanja virov. Vedemo se kot otroci, ki v zabavo uničujejo igračke, ne vedo, da jih potem ne bo več. To je najbolj realen scenarij. Ekolog McCluney je razdelil ljudi v tri skupine: 1. V fataliste, ki menijo, da se koncu ni mogoče izogniti, v teku evolucije vse vrste prej ali slej propadejo in človek ne more biti izjema. 2. V tehnološke optimiste, ki verjamejo, da bo napredujoča tehnologija odstranila vse ovire, 3. V holiste, ki menijo, da je potrebno varovati svet kot celoto, ker izpad enega člana (npr. čebel) poruši celotno ravnotežje. Osebo mislim, da je človek na razpotju: lahko se uniči ali pa se reši, kar je odvisno predvsem od njega, to se pravi, od nas. Žal je ura pet minut pred polnočjo.

Kaj menite o ZF sceni na Slovenskem? Kaj bi po vašem bilo treba storiti, da se jo izboljša?

Več popularizacije znanosti in ZF literature. Naši mediji pa rajši prikazujejo fuzbal in škandale zvezd, namesto da bi se ukvarjali s človekovo usodo. Saj razumem: sedanji čas je pomembnejši od prihodnega. A kaj če bi tako mislili tudi prednamci?

Leta 1961 ste za Dječka in tri Marsovčke prejeli Levstikovo nagrado. Ali menite, da je v Sloveniji sploh mogoče še dobiti kakšno prestižno nagrado za ZF literaturo?

Seveda bi bilo možno, samo dobro voljo je treba pokazati in se otestiti ignorance. V poštev bi prišle vse literarne nagrade, tudi Prešemove, saj lahko rečemo, da je Krst pri Savici prva fantastična zgodba na Slovenskem. Očitno sta ZF in F litera-

tura zelo diskriminirani zvrsti.

Kaj bi svetovali bodočim pisateljem, ki šele stopajo na pisateljska pota? Kaj pa glede objavljanja njihovih del?

Njihov položaj je nadvse težak. Niso dovolj znani, kar bi jim omogočilo objavo, so pa lahko zelo dobri. Nekateri se zatekajo k samozaložbi, kjer pa jih v zasedi pričaka davkarinja. Težko dobijo sponzorja. Literarna društva in organizacije in ministristvo za kulturo bi jim morali odpreti vrata, da bi prišli na dan vsaj s prvencem. Drugo možnost daje internet, kjer lahko objavljajo, kar hočejo. Internet je najbolj demokratična medijska hiša na svetu.

Katere pisatelje posebej cenite?

Vsekakor klasike, kot so Lem, Asimov, Jules Verne itd. Kot otroka pa me je posebej navdušil malo znani Camille Flammarion, francoski astronom, ki je napisal tudi kakšno zgodbo. Njegovo knjigo Poslednji dnevi človeka sem na mah prebral, name je napravila velik vtis. Človeštvo naj bi propadlo zato, ker je izginila voda v zraku, jaz pa v svojih novih zgodbah opisujem ekološko smrt, ki se mi zdi veliko bolj verjetna. Konec pa je enak.

V ZF literaturi je opazen drugačen slog pisanja pri zahodnih ustvarjalcih in piscih iz nekdanjega vzhodnega bloka. Se vidite kot predstavnika vzhodnoblokovske šole ZF pisateljev?

Jaz sem svoja šola, ne vzhodna in ne zahodna, zame je značilno vpletanje psihologije v vsebino. Menim, da imajo dobre ZF zgodbe dve vsebini: zunanjo (roboti, vesoljski poleti, vesoljci, neverjetne operacije itd.) ter notranjo, psihološko. V moji zgodbi Helena ali Jasmina (TV film Tretje življenje) je zunanja vsebina zamenjava možganov dveh deklet, notranja pa človekovo

iskanje identitete. Žal mnogi bralci, tudi kritiki, notranje vsebine ne odkrijejo. Tudi kritiki se, tako kot mnogi ljudje, ravnaajo po kulisah, ne da bi pogledali, kaj je izza njih.

Nekoč ste uporabljali psevdonim Div Kajčep. Je uporaba psevdonima bila nuja ali so za to bili drugačni vzroki? Ste kdaj bili žrtev cenzure?

Samo šalil sem se, ali pa sem hotel izpadati (važnost), saj ga je bilo mogoče zlahka razvozlati. Nikoli nisem bil predmet cenzure. Le v knjigi Roboti so med nami sem moral ime vojaškega ministra zamenjati, namesto Posavec sem ga prekrstil v Mayerja. Bratstvo in enotnost sta zahtevala zamenjavo.

Vaša zadnja objavljena knjiga je Zadnji odpor ali Iskanje lepe Helene. Čemu se posvečate v knjigi? Zakaj bi jo priporočili bralcem? Kaj pa vaši bodoči projekti?

V knjigi Zadnji odpor ali iskanje lepe Helene se posvečam ekološkemu propadu Zemlje. Države so izginile, prebivalci so pomrli, le nekaj pa se jih je zateklo v steklena mesta, v katerih čakajo na boljše čase. Pripravljam še več drugih ekoloških romanov, npr. Kataklizma, Podganje mesto (izideta jeseni v založbi Litera v Mariboru), Propad Selenije (že napisana), Veliki pok, Omegar in Ultima, vmitev na Zemljo. Vmes sem napisal besedilo za tri slikanice: Aleks in robot Janez (izšla pri Literi), Aleks na letčem krožniku (izide pri Didakti) ter Aleks v Afriki (Aleks je moj vnuk, s tem se oddolžujem sinu Jerneju, da mu nisem napisal zgodbe). Ker sem že star, menim, da več kot to ne bom zmožel. Anton Aškerc je napisal: "Umreti, bratje, težko ni, pustiti nade, to boli."

Najlepša hvala!

DRUGI JEKLENI MOŽ

piše SAMO "DR. GREGORY HOUSE" BURJA
vrstice pesmi IRON MAN skupine BLACK SABBATH

Če si kdo izmed Marvelovih stripovskih in animiranih superjunakov zasluži naziv, ki ga ima splošno znani DC-jev Superman, jekleni mož (*man of steel*) je to lahko le človek železa (Iron Man). Njegov izvor sega v davne dni šestdesetih let dvajsetega stoletja, ko sta znana in večino časa upravičeno čislana Stan Lee in Lary Leiber dobila idejo, da naredita genialnega znanstvenika-kapitalista, ki bi raje uporabil svoj dober materialni položaj za boj proti zlu kot pa za nadaljnje kopičenje bogastva zaradi bogastva samega (imajo neverjetno domišljijo tile fantje, a ne?). Kako to najbolje storiti? Darovati denar za lačne sirote v Afriki? Podpreti demokrata v Ameriški predsedniški tekmi? Voziti hibridni avto? Ne, Tony Stark, ki sta ga s svojim delom priklicala v obstoj, je imel povsem drugačne ideje ...

I AM IRON MAN

Preprosto uporabi najmodernejšo tehnologijo za stvaritev oklepa, ki te spremeni iz Janeza Novaka v neverjeten bojni stroj, ki mu je obračunavanje s tanki in letali mala malica, čisto

hipotetičen boj z raznimi metaforami komunizma pa tudi postane bistveno lažji. Nato pa se namesto na megalomanski pohod osvajanja, ki bi si ga privoščil jaz in marsikdo drug, odpraviš reševat nevrečno drhal, ki te itak polovico časa sovraži. *Yeah, right.*

To je pravzaprav tisto, kar napravi junake, ki jih srečamo v fikciji, resnično neverjetne in fantastične, mnogo bolj kot katerakoli čarovnija, britna napravica ali gen X, ki si ga lahko avtorji izmislijo in vtaknejo v zgodbo. Vsi imamo radi idole, in s kom se je lažje identificirati kot pa z normalnim (četudi zelo pametnim) človekom, kateremu so moči dane le po zaslugi lastnih vrlin in naporov (dobro, morda so imeli tudi bajno bogati starši vlogo pri tem)? Gotovo bolj kot z mesijanskim Jezus-Kalelom, ki mu je vse to položeno v zibko.

Seveda ste zdaj vsi, ki berete tale članek, zastrigli z ušesi in prepoznali koncept, ki si ga naš sovražnik rje deli z mnogimi, zelo (in tudi malo manj) znanimi liki kot sta npr. Green Arrow in Batman. Dva, ki sem ju navedel, poznamo praktično vsi, in če poznate niju veste tudi to, da se avtorji nikoli ne zanašajo samo na zlato srce vrlega industrialca, ampak mu ušpičijo kaj slastno sadističnega, kot je smrt/ugrabitev/posilstvo staršev, dekleta, hčerke ali najljubšega labradorca. Včasih se poslužijo tudi nenavadnih situacij, ki heroju spremenijo pogled na svet, s tem pa mu pogosto vzbudijo krivdo za pretekla dejanja. Tony Stark sodi v drugo skupino, sovražnik

ameriškega naroda ga ugrabi in mu zaukaže, naj izdelava nekaj orožja tudi zanj. Seveda je, kot se spodobi, naš izumitelj rahlo popraskan, šrapnel mu v prsih po novem ždi nevarno blizu srca.

Ranjenemu in očitno na smrt obsojenemu Starku v tem bridkem ujetništvu dela družbo Yinsen, ki je v večini interpretacij nekakšen mentor. Ta Ben Kenobi se domisli rešitve za zdravstvene težave našega ženskarja, z njim deli globoke modrosti, zatem pa postane eno s silo. Okoliščine ujetništva ter Yinsenov lik z njimi, so se v dolgem obdobju izhajanja stripov, animiranih serij in navsezadnje tudi filma, ki si ga lahko te dni ogledate v kinu, precej spreminjale. Obdobje ujetništva so prestavili dvakrat, prvotno se je dogajalo v času vietnamske vojne, v 90-ih je bil ujetnik v času zalivske vojne, v najnovejši verziji pa pade v ujetništvo v času vojne in okupacije v Afganistanu. Naš Gandalf Yinsen je zato tudi moral zamenjati mnogo imen – Gia-Bao, Ho in celo ... ugh ... Wellington. Večinoma je predstavljen kot fizik (le-ti so seveda edini, ki lahko pogruntajo zares kul stvari), inženir in profesor, ki ima za domovino Kitajsko in je pacifist. Zato je zanimiva kontrastna oseba v primerjavi z našim industrialcem, ki mu lahko upravičeno rečemo trgovec smrti. Tisti izmed vas, ki še celo hodite v kino ali pa zlorabljate internet za te namene, ga poznate malce drugače. Bajje je Kitajca v Afganistanu težko razložiti in so ga spremenili v domačina in zdravnika (ki so načeloma tudi kul, vendar ne toliko kot fiziki).

Dodatno globino pacifistu doda to, da pomaga Edwardu (srednje Starkovo ime, in ne, to ne pomeni, da je Edd iz Zimišča) ustvariti oklep. Ta pa doživi precejšno evolucijo skozi čas. Prvotna Iron Man obleka, kot sta jo ustvarila umetnika Don Haeck in Jack Kirby (z njima se število stvariteljev Iron Mana povzpne na štiri) je precej

očitno “železna”, estetsko ustvarja vtis teže in počasne, ampak velike, nevarnosti. Prav, morda so se tistim izmed vas, ki ste bolj praktičnega uma, vzbudile tudi asociacije počasnosti in nerodnosti, vendar je bilo to tudi morda del prvotnega koncepta. Ni si težko predstavljati, da bi morda nanj vplivali težki, okomi, neverjetno močni roboti znanstvene fantastike povojne ere. V večini priredb so avtorji ostali zvesti temu videzu prototipa. Najverjetneje se je ohranil zaradi *low tech* videza, ki pripomore, da ima zgodba o izvoru Iron Mana vsaj kanček verodostojnosti. Seveda, ko Stark pobegne iz ujetništva in se vrne v ZDA, deželo kjer je vse mogoče, se takšne skrbi razpršijo ...

Druga številka *Tales of Suspense*, v kateri se pojavi (govorim seveda o št. 40), je oklep manjši in izpopolnjen do te mere, da ga je možno spraviti v kovček, po zaslugi malce za lase privlečene tehnologije, ki bi jo danes opisali s predpono “nano”. Ta izpopolnjena Starkova verzija oklepa ni samo železna lupina, ampak je sestavljena iz mnogih “mikrocelic”, ki se prikladno zložijo na njihovem očem nevidnem nivoju in na ta način umetniku prihranijo precej dela. To, da te mikro celice kmalu skupaj drži že energijsko polje je skoraj že omembe nevedna podrobnost. Oklep tudi prebarva na zlato. Najverjetneje zato, da ne straši majhnih otrok in paranoične publike, ki že tako in tako vsak trenutek pričakuje napad Rusov, vesoljcev, robotov ali pa kar vseh treh naenkrat ter bi rada že na pogled s čim manjšim naporom ločila junaka od zlikovca.

V številki 48 se odloči, da bi se morda malce manj hvalil s svojim bajnim premoženjem ter zlati doda rdečo. No, morda je imel zlikovec, ki je lahko nadzoroval stari zlato obarvani oklep z malo kvazi vudu figurico kaj pri tem ... vendar vas takšni detajli gotovo ne zanimajo, mar ne? Ne

glede na izvor se je ta barvna kombinacija obdržala do danes, tako kot sposobnost letenja.

NOW THE TIME IS HERE FOR IRON MAN TO SPREAD FEAR.

V osemdesetih in devetdesetih se začnejo pojavljati raznolike specializirane obleke ter kasneje mnogo nadgradenj (kar se pozna v množici Mk II in Mk III-jev), primeri tega so: *stealth*, vesoljske, podvodne, takšne, katerih edini namen je povečanje fizičnih moči, arktične, itd. V teku zgodbe postane Tony paraplegik, kar seveda zahteva uvedbo daljinsko nadzorovane obleke, to pozneje pripelje do nadzorovanja več oklepov, ki bi jih bilo bolje opisati kot robote, naenkrat. Več je tudi primerov, ko izdelava obleke za reševanje specifičnih zapletov. Zgodaj v tem času se pojavi *Silver Centurion*, ki služi kot prototip za nove izboljšave in orožje proti posebno nevarnim sovražnikom. Takšno razmišljanje se kasneje potencira v do zdaj že legendarnem *War Machine* oklepu. Mnoge od naštetih oklepov nosijo drugi, ne Stark sam. Ni čudno, da se marsikatera zgodba začne vreti okoli teh čudovitih in vse bolj zapletenih oklepov ter iskanja njih slabosti; dober primer tega je, ko se eden izmed oklepov začne zavedati samega sebe in postane inteligentno bitje, to ima za posledico zgodbo, ki pokaže kako tanka je meja med človekom in strojem, tudi ko pride do altruističnega žrtvovanja samega sebe.

Filmska verzija obleke je glede na zgoraj povedano in na to kar je moč videti v stripih in v animiranih serijah (lastna serija *Ironman* leta 1994, animirani film *The Invincible Iron Man* leta 2007 in mnoga gostovanje v drugih animiranih serijah) pravzaprav precej konzervativna.

Čprav drugače kot v najnovejšem filmu in morda drugače kot se vam zdi, da sem ga doslej opisal – Iron Man je pravzaprav dober timski igralec. Pogosto ga je moč videti, kako sodeluje z drugimi junaki ter je pogost član raznih "ultimativnih" ekip in superherojskih skupin, kot so npr. *Avengers*, *The New Avengers*, *West Coast Avengers* (ja, junaki se očitno radi maščujejo za krivice) ter tudi bolj prefinjene in mnogo večje zadeve kot so S.H.I.E.L.D. (v bistvu vojnunska organizacija) ter *Illuminati*.

Sploh o zadnjih, ki so tesno povezani s Starkom, bi se lahko

razpisal. Skliče jih namreč ravno on, da bi ustvaril organizacijo, ki bi potihem in naskrivaj skrbela za dobrobit človeštva. Vsi povabljeni (Black Bolt, Doctor Strange, Mister Fantastic, Namor, Professor X) seveda zavmejo idejo iz različnih razlogov, vendar na koncu se začne skupina vseeno sestajati in, četudi ne tako močno kot bi si Iron Man želel, vplivati na svet okoli njih. Takšen način opravljanja “posla” v marsičem osvetli nove aspekte herojev in jih osvobodi trivialnega pretepanja barab, v katerega so, po potrebi tega specifičnega žanra, vedno potisnjeni. Odpre pa tudi možnost, da bo združba na koncu svoje poti že zaradi svoje narave začela uresničevati mnogo bolj sive in morda celo temačne načrte, kot si junaki sedaj želijo ... ni treba dvakrat reči, da mi je bil ta potencialni vir korupcije izjemno všeč.

Ta zgodbovna nit se v marsičem nadaljuje, ko Iron Man sprejme položaj na Ameriškem ministertvu za obrambo, kar sočasno z željo vlade, da bi končno imela pregled nad superjunaki (ki bi tudi postali njeni uslužbenci, kot je zapisano v *Superhuman Registration Act*), pomeni, da Iron Man za marsikoga postane *bad guy*. Takšen pogled morda podpira njegova dejanja v državljanski vojni, ki sledi. Kot mnogi drugi “nadljudje” podpre vladno stališče in se bori proti strani, ki jo vodi Captain America ter jo na koncu premaga. Kljub temu pa se ob močno simbolični smrti “avatarja Amerike” izkaže, da Tonček nikoli ni imel slabih namenov.

Zlikovcev raznih ozadij mu po tradiciji ostalih superjunakov nikoli ne zmanjka. Mnogi med njimi, npr. Titanium Man in Crymson Dynamo, so preprosto njegovi ruski ali kitajski ekvivalenti. Med njegovimi sovražniki se najdejo ne le taki, ki postavijo ogledalo njegovih močem, ampak tudi taki, ki postavljajo ogledalo njegovemu liku v celoti: pohlepni kapitalisti kot je Iron Monger ali pa Justin Hammer. Poleg vodij kriminalnih združb, tujih in domačih norih znanstvenikov, ne zmanjka niti eksotičnih nezemljanov ter njihovih robotov, kot je zmaj Fin Fang Foom ter robot Ultimo. Srečamo tudi starega znanca, prijaznega dinozavra po imenu Godzilla, ter Doktorja Pogubo (doctor Doom), diktatorja Latvrije (izrazito neprijetna izmišljena balkanska državnica).

V marsičem je njegov smrtni sovražnik kitajski plemič, znanstvenik (kdo bi si mislil?) in nekdanji diplomat, ki po preobrazbi v zlobnega genija postane znan kot The Mandarin. Gre za očiten primer pogoste navezave na kitajske like, bodisi dobre ali zlobne (večinoma), ki jo zasledimo v franšizi. Tistemu, ki večkrat spremlja železnega junaka na njegovih podvigih, so očitni tudi drobci tega, kako si zahodnjaki predstavljamo kitajsko kulturo, in, *ahem*, kitajsko grožnjo. Mandarin povsem ustreza zahodni predstavi vzhodnjaškega zlobca, skupaj s čarobnimi predmeti (deset nezemeljskih prstanov moči, ki pa jih pravi mojster zla ne potrebuje, saj z enim zmore veliko več) ter nadnaravnim obvladovanjem borilnih večšin. Skupaj z borilnimi večšinami očitno v paketu pride tudi občutek za čast, malce protislovno glede na to, da naj bi bil genialen strateg, ampak takšna neskladja je še najlažje odpraviti.

Nekateri tožijo, da je lik malce zastarel in da bo trda predla pisatelju, ki bi ga skušal primerno prilagoditi za neizogibne nove dele filmske franšize. Sam se s tem ne strinjam, prejšnje animirane

Ce želite sodelovati
v Neskončnosti, nas obiščite
na forumu <http://forum.prizma.si>
ali nam pišite na email:
neskoncnost@prizma.si

ekranizacije so ga pogosto bistveno preobrazile. Vse od arheologa, ki najde dragulje moči in posledično postane zelen, pa do starodavnega Kublai Khanu podobnega kitajskega vladarja, ki obseda vsako žrtev, ki si nadene prstane. Ni si težko zamisliti, da se morda le da najti način, kako temu intrigantnemu zlikovcu nadeti moden obraz.

Skozi tole celotno predstavitev Iron Mana sem se filma dotaknil le površno, sklepal sem namreč, da svoje filmske kritike berete drugače, vendar če vas že zanima, mi je bil film kolikor toliko všeč. Materiala za razmišljanje v njem ne boste našli, se boste pa lahko prepustili deškimi fantazijam o

moči in ljubezni do velikih strojev, ki delajo *wrooom*. Ne moti me niti dejstvo, da bo film ponovno postavil Iron Mana med bolj prepoznavne like. Trenutni film naj bi v bližnji prihodnosti postal prvi del trilogije, načrtuje se pa tudi animirana serija, ki se bo prvenstveno ukvarjala z mladim Anthonyjem Starkom (ne bom komentiral verjetnosti, da bo serija zadovoljlive kvalitete). Kdo ve, ob vsej tej publiciteti bo morda pomlad popularnosti doživel tudi istoimenski komad od Black Sabbatha, ki mi nikakor ne gre iz glave. Skratka:

IRON MAN LIVES AGAIN!

ČEKAJ-KON

(ALI: SAGA O ISTRAKONU 2008)

piše MATEJ FRECE

Z Istrakonom, že devetim po vrsti, se je tudi uradno začela sezona ZF, *fantasy* in *horror* konvencij, ki jih na Hrvaškem kar mrgoli. Takole na hitro rečeno, se jih v letu dni zvrsti kakšnih pet (Istrakon, SFeraKon, Rikon, Essekon, Libumicon), pri tem pa ne upoštevamo še dveh velikih stripovskih konvencij (CRŠ in MaFest). Vsekakor imajo naši sosedje precej razgibano javno ZF življenje, nad katerim se lahko v Sloveniji le zamislimo.

Kakorkoli že, Istrakon se je jel zgoditi za vikenda med 28. in 30. marcem 2008, zopet v Spomen domu v Pazinu, ki se nahaja med hribi, točno na sredini istrskega polotoka.

Uradni začetek tega kona se je izkazal za vizijo bližnje prihodnosti, ki nas je čakala ta vikend:

premnogim Indiana Jonesom, ki so na prizorišče pred Spomen domom pripeljali sarkofag z mumijo, je crknil avto, tako da so ga morali, ob vsem znani glasni glasbi iz istoimenskega filma, porivati. Mumija, ki bi v tej naši zgrešeni analogiji lahko bila metafora za obiskovalce, je čakajoča v svojem sarkofagu verjetno postajala vedno bolj živčna. Precej preroška simbolika, ki je nehote pokazala kako bo videti Istrakon v naslednjih dveh dneh.

Sam program je bil sodeč po programski knjižici zastavljen sila ambiciozno. Poleg redne porcije zanimivih kvizov so bila na meniju seveda razna akademska predavanja, ki pa so bila tako številna in pogosta, da žal ni bilo možno videti vseh, saj so se med seboj pokrivala. Predavanja slavnost-

nega gosta (egiptologa Johna Anthonyja Westa), Maji, Egipčani, Atlantida, sibirski eksplozija, nemški raketni program med 2. svetovno vojno, osvajanje podmorja, matematični pojmi v legendah, Tutankhamon, magijski realizem, skrivnost Sfinge, arheoastronomija, graal, pokojni Clarke in še in še. A to so bila le predavanja. Kaj storiti s kopico kvizov? Predstav? Intervjujev z gosti? Da rednega neformalnega druženja sploh ne omenjamo. Skratka, program je od vsebine dobesedno pokal po šivih, njam, njam.

A kot se je kasneje izkazalo, je program res poknil. Začelo se je precej benigno: prvo predavanje o Majih kot arhitektih časa je bilo, milo rečeno, čudno. Avtor je kot predavatelj doživel svoj ognjeni krst zaradi česar je bil tako živčen, da ni povedal skoraj ničesar, prosojnice pa menjaval tako hitro, da nismo uspeli niti prebrati, kaj je na njih napisano. Le tu in tam je omenil, kako je zanimivo, da vse te stvari počasi padajo na svoje mesto. Katere stvari? Na kakšno mesto? O čem sploh govori? Po petnajst minutah takšnega "predavanja", je vaš kronist raje zapustil dvorano.

Ko je padla noč, je hrvaški iluzionist Josip Ciganović uprizoril klasično, a še vedno zelo efektno zažiganje svoje pomočnice. Prizor, ko se v temi njen sežgan okostnjak dviga iz plamena, je dostojen kakšnega Terminatorja. Fantastično.

Program se je po šivih razparal v soboto popoldan. Jasno, ni je konvencije, ki ne bi imela zamud. Kakšne pol ure, magari uro zamude, sploh ni težava oz. spada v sfero razumljivega, toda ko je zamuda prekoračila dve uri in več, stvar ni bila več zabavna. V soboto popoldan so tako nekajkrat predstavili Piramido na temo ZF-ja, sprva z 18.00 na 19.00 in nato na 21.00, da bi jo na koncu odpovedali. Šefica slovenske odprave, začasno preimenovana v *Dork Queen*, ki bi morala sodelo-

vati v tej Piramidi, je od silnega cankarjanskega razočaranja pričela drseti v alkoholizem, saj je pridno pijuckala ognjeno vodico s sosednje stojnice (3. Zmaj) in jo z meglenimi otožnimi očmi ponujala vsakemu, ki je prišel mimo. Sočutni kot smo, smo ji seveda takoj priskočili na pomoč in ji pomagali deliti breme te, sicer minimalistične, a hkrati epske osebne grške tragedije.

Čakanje na predavanja se je tako vleklo in vleklo in vleklo. In potem se je še malo vleklo. In vleklo. Pa vleklo. Vleklo, vleklo, vleklo. Od samega obupa sem ob 20.00 dvignil roke nad nekim predavanjem in odšel v glavno dvorano na svečani program. Po 15 minutah zamude sem imel čakanja res dovolj in raje odšel nekam, se ne spomnim več kam. Verjetno na pivo, pri tem pa Istrakon, malce šaljivo, začasno preimenoval v Čekaj-kon.

Zaradi zamude se je super predavanje o nacističnem raketnem programu zavleklo tja do 23.30, ko smo poslušalci bili velike bitke za odprte oči – pa ne zaradi predavanja samega, ki je bilo odlično in zanimivo, temveč zaradi pomanjkanja spanca prejšnjo noč. Ko se je preživela začetna utrujenost, je bilo na vrsti nočno druženje. Organizatorji so pripeljali bend z imenom Blue Jeans, ki so bili naravnost fe-no-me-nal-ni.

Ravno tega večera je prišlo do predavitve ure na letni čas, s čimer je Istrakon pridobil pravo ZF dimenzijo, saj so obiskovalcem ukradli uro časa. Glede na število obiskovalcev, bi rekli, da so tako zastonj pridobili okoli 100 ur. Glede na to, da ima danes največjo vrednost ne denar in ne zlato niti ne več informacija, temveč čas, bi rekel, da bodo s pridobljenimi urami lepo profitirali, če jih bodo le znali pametno izkoristiti ali prodati. Čisto po pratchettovsko bi se jim splačalo zgraditi časovod do kakšnega velikega mesta in tam čas prodajati za mastne denarce, saj vemo, da časa najbolj pri-

manjkuje ravno v velikih mestih, medtem ko ga je na podeželju več kot dovolj.

Manjše presenečenje je predstavljal legendarni Đelo Hadžiselimović. Tisti, ki ste v zadnjih 30 letih vsaj nekaj časa redno spremljali program hrvaške nacionalke, veste, da je ogromno najbolj zanimivih oddaj ... *odabralo Đelo Hadžiselimović*. Na ta način je pustil neizbrisen vzgojni in izobraževalni pečat celim generacijam Hrvatov in Slovencev. Prav zanimivo je bilo, po neprekinjenih desetletjih poslušanja njegovega imena, končno videti obraz tega človeka. Pred leti je po spletu krožila šala o njem: srečata se agent 007 in Đelo. Prvi se predstavi: Ime mi je Bond. James Bond. Drugi mu odvme: Đelo Hadžiselimović. *Odabralo Đelo Hadžiselimović*.

Če se premaknemo nazaj na konsko dogajanje: lansko leto se je ob glasbi iz Mos Eisley kantine prepolovila cena piva. Letos so vsake kvatre zaro-lali glasbo iz Indiane Jonesa, zato se je takrat k šanku zlil vsakič večji kup obiskovalcev, toda to je bil trik: cena piva je še vedno ostala ista. Tudi letos je znak za popust bila enaka glasba kot lansko leto, le da so jo tokrat zavrteli malce redkeje. A to ni ustavilo nikogar, da se v soboto zvečer ne bi vsaj malo nažrl. Morda pa krivda leži v malo čudnem pivu, ki je ob vsakem požirku malce vleklo na medico. Kdo ve, morda je ta smrtonosna kombinacija piva in žgane pijače botrovala dejstvu, da so se ga malo nacukali tudi organizatorji, a tudi če je to res, so se nacukali odraslo, resno in odgovorno. Brez dvoma pa je tisto soboto zvečer bila prednost biti moški, kajti papirja je na ženskem wc-ju zmanjkalo že popoldan.

Ob 2.45 v nedeljo zjutraj se je vaš kronist hotel že ves utrujen zabubiti v svojo spalno vrečo in ravno, ko je na ploščadi pred Spomen domom masakri-ral še zadnje požirke piva, je iz koncertne dvorane

zaslišal Pink Floyd, in sicer dolgo verzijo *Shine on You Crazy Diamond*. To je glasba, ki označuje umirjanje plesnih strasti in napoveduje konec koncerta. A ne na Istrakon. Skupina je kmalu zopet prestavila v šesto in koncert se je tako silovito razvnel, da uboge okoliške ptice od hrupa in šoka verjetno celo leto ne bodo valila jajc. Treslo in plesalo in metalo se je na tla, zidove in stropne vse do šeste ure zjutraj, ko so organizatorji redkim preživelim v roke stisnili metlo, da bi pomagali pri čiščenju. Vaš kronist je ena taka zahrbtna podgana, saj je ob tem enostavno izparel z mesta zločina (itak so tovrstno forenzično čiščenje organizatorji poimenovali CSI: na mestu zločina), še posebej, ko je se je spomnil na lastno dolgotrajno čiščenje pogorišča, na katerem je dan prej eksplodirala lanskoletna Konfuzija.

Aja, redno je izhajal tudi konski bilten, *ScripNews* poimenovan.

Nedelja zjutraj je bila prav idilična. Po obveznem kofetku se je zgodilo nepričakovano predavanje o preminulem Arthurju Clarku, kljub temu, da se je na njem pojavil samo vaš kronist. Predavatelj je ob tem predstavil prvo ameriško izdaje knjige *Odiseja 2001* ter nato v pol ure z velikanskim veseljem brzostrelno podal le delček življenja tega plodovitega avtorja. Dan je bil prelep za ždenje v predavalnici pod zemljo, zato smo preživeli hitro prestavili mizo in stole na s soncem obsijano ploščad pred Spomen domom, se založili s pijačo in se tako po balkansko martinčkali vse do prehitrega odhoda domov.

Zaključek: Istrakon 2008 je bil ambiciozno zastavljen projekt, ki je v soboto na žalost malce iztir-il, a splošna ocena ni zato nič manjša: bil je prekrasen in prečudovit vikend v Pazinu in če bo Bob dal, se tam opredmetimo tudi naslednje leto. *Nema spavanja na konvencijama!*

KONFUZIJA 2008

piše ALEKSANDER MERMAL

Prav rad bi tole reportažo začel kot se začnejo reportaže Mateja Freceta, recimo s stavkom: "Odprava Zelenega zmaja je v razmajani reči, ki ji lastnik milostno reče avtomobil, krenila na pot," ali kaj podobnega. Pa ne morem, ker na mojem cilju Slovenci pač niso bili v manjšini, da bi se lahko pretvarjal, da tam branim naše narodne barve. Odpravljal sem se namreč v Sečovlje, na največjo, tradicionalno, mednarodno ZF in fantastično konvencijo v Sloveniji. (Mimogrede, največja je, ker je edina; tradicionalna, ker je druga po vrsti; in mednarodna, ker so bili prisotni tudi gostje iz Hrvaške, po enega predstavnika pa so nam poslali še štirje okoliški in malo manj okoliški narodi. Ampak tega vam nisem povedal jaz.)

No ja, vsaj tisto o zmanjšanem avtomobilu je res, torej si lahko privoščim vsaj tale začetek: ko sem se v petek zgodaj popoldne v razmajani reči, ki ji milostno rečem avtomobil, pripeljal do osnovne šole v Sečovljah, je bila tam že nabrana peščica zanesenjakov, ki se je martinčkala na soncu in v nizkih prestavah že zaganjala svoje stroje vojne. Jaz sem za začetek vojno raje simuliral na bolj konzervativen način – pridružil sem se mizi, kjer se je igral tarok. Seveda smo igrali bolj za hec kot ne (beri: igral sem pozorno).

Tej popoldanski ležernosti navkljub se je Konfuzija že v petek začela s polno paro – še preden je doobra padel polmrak, so se začela prva predavanja – gazili so nas rimski oblegovalni stroji, napadali samuraji, da prvega dela *digest* verzije sicer notorično dolgega predavanja o Nostradamusu sploh ne omenjamo.

Kaj že pravijo, da se zgodi, ko pade noč? Hm, v bistvu ne vem, vem pa, kaj se je dogajalo na Konfuziji – prvi del kvalifikacij Star Wars tekmovanja, tekmovanje v oponašanju Johnnyja Deppa, tekmovanje v ugibanju nagih riti s filmskih platen. Same didaktične reči. Obiskovalci so mrmrali pohvale organizatorjem, ker jih tako zagreto izobražujejo in jim širijo obzorja. Bili so celo tako navdušeni, da se debate o tem kar niso in niso polegale, do zgodnjih jutranjih ur. No ja, izjema je bilo tistih nekaj čudakov, ki so se zakopali v *Dungeons and Dragons*, in se niso hoteli pridružiti vsesplošnemu prosvetnemu rajanju.

Drugi dan so bile glave težke in topo razbijajoče od same modrosti, ki smo jo vsrkali prejšnji večer, zato je zastonska kavica® poplajnena z zastonsko cedevito® še toliko bolj prijala. V soboto dopoldne in zgodaj popoldne so se imele zgoditi raznorazne reči, ki so jih organizirala sodelujoča društva in posamezniki. Warhammerjevci so privlekli na plano mize, horde plastičnih monstrov in kocke ter se šli zemljo krast. Gil-Galadovci so poskrbeli za dve stvari – za neka popolnoma nepraktična peresa, ki so jih morali udeleženci delavnice za vsako napisano potezo namakati v čmilo (mar še niso slišali za kulije?), poleg tega pa so privlekli na plano tudi usnje in šivanke, in šivali usnjene mošnjičke ter posredno preskrbeli tudi enega najbolj idiličnih, skoraj bi lahko rekli rustikalnih prizorov konvencije – dve dekleti, ki sta v dolgih krilih sedeli na klopci na sončku, vneto šivali, kot bi za doto vkup spravljali, inu zagreto debatirali o kaj več čem (predvidoma o snubcih). Odprava Zelenega zmaja,

pardon, USS Croatie je preko šengena prešvercala Robo Rally, namizno igro, ki so jo potem v maniri hedonističnega dvornega šaha izpeljala tudi v živo, se pravi z ljudmi namesto figuricami. Naj samo pripomnim, da je Robo Rally, najsi bo še tako zabaven, neodpustljivo ne-startrekovski, tsk tsk tsk. In če kdo še po tem ni našel nič po svojem okusu, je Črna luknja v svoji improvizirani, bogato založeni trgovini v kemijski učilnici, posodila praktično karkoli je srce poželelo. (Mimogrede, če ne bi bilo Črne luknje, bi bilo udeležencev Konfuzije veliko manj – iz neuradnih virov sem izvedel, da so Hrvati brezpogojno zahtevali, da je na Konfuziji tudi Đuro, če ne njih ne bo. Hvala, da si prišel, Đuro.) Ko smo že pri Hrvatih (pa magari v oklepajih (ljubi bog, čisto preveč oklepajev uporabljam)), tisto popoldne ni minilo brez političnega podtona – prestavljalo se je cvetlične lončke. O tem, kdo je zrnagal, kdaj drugič.

Je pa poleg aktivnosti sobotno popoldne prineslo še šokantno spoznanje – v veselju nismo sami. Med nami se je sprehajalo čisto pravo vesoljsko bitje. Ne, s tem ne mislim Olega. V mislih imam interdimenzionalno bitje, ki se je med nami pojavilo v varljivo nedolžno izgledajoči obliki rdečelasega osnovnošolca. Izdalo ga je to, da je vse česar se je lotil, opravil neverjetno dobro – gladko premagoval ljudi v šahu, zlahka nabiral točke v taroku, z levo roko pometel s Konfuzijinim *token* Kanadčanom v warhammerju in ga ob tem še izzival v gladki angleščini ... Priznajte, da je tudi vam najprej padlo na pamet, da to ne more biti človeško bitje. Priznajte, da ste tudi vi najprej pomislili na to, da je to vsekakor tuzemska inkarnacija interdimenzionalnega bitja. Ne? Mater ste čudni ...

Žalostna novica dneva je bila, da predvidenega častnega gosta, pisatelja Vida Pečjaka, najbolj znanega po otroški ZF knjigi Drečček in trije Marsovčki, zaradi zdravstvenih problemov ne bo. Upajmo, da se je vse v redu izteklo.

Zvečer so se spet začela predavanja, med njimi tudi gostovanja in predstavitve knjig dveh slovenskih avtorjev: Bojana Ekslenskoga s knjigo Indigo otroci in Sama Petančiča s knjigo Anor Kath – Pota magov. Poleg tega se je odvijalo tudi nadaljevanje Star Wars tekmovanja. Črna luknja, ki je zadevo organizirala, je za glavno nagrado preskrbela dva impresivna, (skoraj) prava pravcata *light saberja*, ki pa sta najprej morala preživeti tekmoval-

nje, v katerem so tekmovalci izkazovali tespijsko nadarjenost v svoji interpretaciji tistega toplega družinskega prizora iz Vojne zvezd, ko sirota Luke končno spozna svojega dolgo izgubljenega očeta. No, v finale sta prišla Techno Troll in en blond tip z gledališko natančno uprizorjeno sceno, in – v prav ruplovski reafirmaciji toplih medsosedskih odnosov – ekipa USS Croatia s startrekovsko obdelavo prizora (*oh noes, division by zero*). Boj je bil krvav – upam, da mi oprostite parabelo, v resnici je boj z dvema kosoma svetleče se, brenčeče plastike težko krvav – a na koncu sta zmagala Techno Troll in en blond tip. Častno nagrado pa je odnesla Janja, najmlajša udeleženka tekmovanja.

Še med tekmovanjem je začelo med publiko šušljati. In ko se je neverjetna novica, ki je šla od ust do ust, potrdila, je malo manjkalo, da ni izbruhnila panika – zmanjkalo je pijače. Zmanjkalo je pijače? Ja, zmanjkalo je pijače! Kako bomo pa zdaj tuhtali in mozgali vso noč? Od kod bomo pa zdaj jemali prosveto in modrost? Ko so konfuzijski varnostniki malo pomirili množice, se je izkazalo, da mogoče pa le ni tako slabo. Kako že poje tisti lanski nesojeni zmagovalec tekmovanja v vognski poeziji? Z glavo na zabavo! Je pa res, da je tekmovanje v vognski poeziji to leto izgubilo nekaj svojega šarma. Kaj ti bo za sodelovanje v roke stisnjeni kuponček za zastoj pijačo, če zanj dobiš samo še dva deci radenske?

No, in tako smo odmozgali in oddebatirali tudi to noč, pa čeprav brez stimulansov. Tisti čudaki v kuhinji so še vedno igrali D&D. Naslednji dan je odpadlo zadnje tekmovanje. Pa tako sem se veselil nastopanja v reinterpretaciji scene, ko Charlton Heston v Planetu opic po dolgih tavnih končno pride nazaj v objem svojega rodnega planeta. Prekleti bodite, organizatorji, prekleti do pekla!

Letošnja Konfuzija je bila vsekakor enkratna izkušnja in vse pohvale gredo organizatorjem.

Za konec pa še neuradna parola letošnje Konfuzije: “Jel’ si lud?” “Ne, Slovenac.”

~ * ~

FedCon XVII

piše Mitja Iskrič

Lahko vam je žal, da niste šli na FEDCON XVII!

Že oktobra 2007 smo s kolegi preko spleta naročili karte. Nato smo se odločili, da za ogled Bonna potrebujemo več kot samo 3 dni in smo zato vzeli 6 dni. 3 dni smo se navajali na Bonn, prijazne voznike in zelo toplo in sončno vreme. Bonn je rojstno mesto Ludwiga van Beethovna, ima zelo lep akvarij ter lepo srednjeveško mestno središče. Mnogo je tudi muzejev, v katere greš lahko z *Bonn Welcome Card*, ki omogoča brezplačne vstopne. Včasih je komu lažje razložiti, da si greš ogledat rojstno mesto velikega skladatelja, kot da greš na Star Trek konvencijo.

Potem je prišel dan 1. Zelo lep hotel Maritim je sprejel oboževalce Star Treka in ostalih znanstvenofantastičnih nadaljevanj in filmov. Zvezde so bile: Brent Spiner, Marina Sirtis, LeVar Burton, Michelle Forbes, John de Lancie, W. Morgan Sheppard, Rene Auberjonois (Star Trek) – Jamie Bamber, Mary McDonnell, Nicki Clyne, Leah Cairns (Battlestar Galactica) – Bruce Boxleitner, Peter Jurasik, Julie Caitlin Brown (Babylon 5) – Michael Shanks (Stargate) – Kevin Sorbo, Steve Bacic (Andromeda).

Prezentator je bil Marc B. Lee, ki je večkrat poskrbel za zelo zanimive trenutke in nekaj bolj sočnih diskusij z zvezdami.

Ko smo prišli, smo najprej videli dolge vrste na vpisu. Vpis je bil razdeljen na različne skupine številčk vstopnic. Dali so nam plastične zapestnice, ki so bile drug dan jedro spora, saj so pričakovali, da bomo tri dni nosili isto zapestnico (ki se je nikoli ne sme sneti) na roki. Vrečke, majice, trakce za ključce smo lahko dokupili (in seveda smo jih). V hotelu so bile tri velike sobe namenjene samo prodaji *memorable* (spominkov), ki smo jih tudi kar nekaj prinesli v Slovenijo.

Ko se je začelo zares (prvi pogovor je bil z Morganom Shepardom) smo se samo usedli v dvorano. Kasneje smo ugotovili, da smo prekršili par pravil. Namreč, sedež je bil določen glede na sektor in na vrsto, z videokamero pa so me samo pospremili ven iz dvorane ter mi ukazali presnemanje kasete (v dvorani je zelo prepovedano snemanje – *you tape – you die!*, se je kasneje drla cela dvorana).

Najbolj me je presenetilo, da so zvezdniki, ki sem jih občudoval celo otroštvo (in jih seveda še sedaj), čisto mirno hodili naokrog. Lahko bi spotaknil Q-ja! Seveda smo porabili veliko spominskih kartic, ker smo (tako kot drugi) zelo veliko fotografirali. Zanimivo je bilo pogledati izdelke oboževalcev. Cela soba polna maket, v drugi pa kar celoten del scene iz notranjosti Enterprise D.

Edini problem je bil ta, da če bi bili na vseh predstavitvah, ne bi ničesar jedli in bi bili cel dan v dvorani. To se, žal, ne da. Zato smo izbirali, kje bi lahko imeli kratko pavzo za prehranjevanje. Na srečo smo vzeli tudi *essen-paket*, s katerim

smo imeli prosti dostop v hotelski buffet. Plačilo je bilo potrebno samo za pijačo, ta pa je bila zelo draga (sicer tipično za Nemčijo).

Ob nastopih se je videla velika razlika med zvezdniki, ki so bili že stari mački takšnih prireditelj (npr. Brent Spiner) ter novinci. Vendar so vsi navduševali publiko. V veliko primerih je ploskanje publike preraslo v skandiranje in obiskovalci nismo pustili zvezdnikov z odra.

Najbolj nora pa je bila večerna zabava. Vsak dan zvečer smo okupirali diskoteko v hotelu ter žurali celo noč z vsemi zvezdniki! Zelo težko je razlagati, kakšno je bilo vzdušje na FedConu. To je pač treba doživeti! Vidimo se 1. maja 2009 v Bonnu na FedConu XVIII!

FED XVIII CON
THE GOLDEN FUTURE

~ * ~

Film

Alieni proti Predatorju: Rekviem

piše Mitja Gruber

Vesoljska ladja, ki v svoji notranjosti nosi najnevarnejša ubijalska bitja v vesolju, strmoglav v gozd poleg majhnega, idiličnega mesteca v ZDA. Alieni brez premisleka planejo v gozd in začnejo skozi kanalizacijo prodirati proti mestu. Ko nekaj časa za njimi iz vesolja pridrvi še Predator, najnevarnejši lovec v vesolju, in ko nekaj ljudi že pade v nemilost plenilskim Alienom, je razlogov za strašljiv, temačen in grozljiv film dovolj, vendar, je temu res tako?

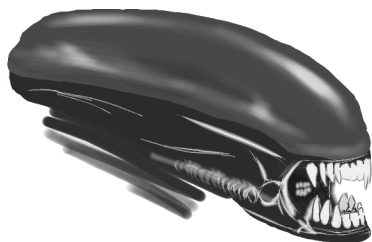
Film je nastal po videoigri iz leta 1999 in se nadaljuje tam, kjer se je prvi del končal. Zato je priporočljivo, da si najprej ogledate prvi del in šele potem tega. Mogoče pa je še najbolje, da si ne ogledate nobenega. Marsikdo je upravičeno pričakoval, da film *Alieni proti Predatorjem*: Rekviem, ne bo razočaral. Razlogov je več: prvi je, da sta režiserja, brata Strause, velika ljubitelja serije *Alien* in *predatorjev* vobče. Drugi, da se bosta nekaj naučila iz napak njenega predhodnika Paula W. S. Andersona, ki je režiral prvi del. Tretji pa, da po razpletu letošnjih Oskarjev zgleda, kot da je bratski tandem pri režiji povod za uspeh.

Tokrat je zgodba postavljena v majhno ameriško mestoce v Koloradu in najstrašnejše pošasti vsemirja so dobesedno med nami. Vse se začne s strmoglavljenjem predatorske ladje, polne *Alienov*, v gozd poleg mesta. Nekaj časa zatem pridvi še *Predator* na lov za pobjeglih *Alieni*, ki so na lovu za svojimi prvimi žrtvami. Da pa je situacija še manj rožnata za plen – ljudi – je med *Alieni* tudi križanec med *Alienom* in *Predatorjem*: predalien, ki je novost v AvP svetu. Tako pride do klasičnega obračuna med *Alieni* in enim samim *Predatorjem*, ljudje pa se znajdejo v njenem navzkrižnem ognju in poskušajo preživeti.

Film ima potencial, da bi lahko bil dober, vendar ni. Resnici na ljubo je celo slabši od povprečnega akcijsko-grozljivega filma. Igralsko je film zastavljen izredno slabo, saj igralci neprepričljivo odreagirajo na nastalo nevarnost in s tem film izgubi celotno kredibilnost, strašljivost, suspenz in predvsem to, da se gledalec nikakor ne more identificirati z glavnimi liki. Posledično, gledalca niti malo ni strah za življenja glavnih igralcev in njihovo stisko doživlja mimo in apatično. Glavni razlog temu je, da so v filmu *Alieni* in *Predatorji* protagonisti, saj je film narejen tako, da nas bolj zanima usoda spopada med vesoljskimi stvori,

kot pa posamezne usode prebivalcev mesta. To samo po sebi ne bi bilo slabo, če bi režiserjema uspelo ustvariti spopad vreden ogleda, tako pa je vse skupaj na zelo nizki ravni, predvsem pa vse skupaj kvari izredno temna slika, ki nam daje vtis, kot da je dobro, da smo polovico časa zbegani, ker zaradi teme nismo videli, kaj točno se je zgodilo. Režiserja sta se iz neznanih razlogov na nekaterih mestih izneverila originalu in se s tem marsikateremu fanu tudi močno zamerila. Za primer: nekoč smrtonosna alienova kislina par minut kaplja na glavnega igralca, njemu pa nič!?

Največji problem filma je, da navkljub temu, da je zvrstno opredeljen kot ZF triler/grozljivka, ni grozljiv. In kaj je hujšega, če filmu manjka tisti del, zaradi katerega je bil posnet (pustimo denar ob strani)? To, slaba in klišejska zgodba, klišejski junaki, ki po vrhu še slabo igrajo, so dovoljšnji razlogi za to, da vam odsvetujem ogled filma. Tisti, ki se boste odločili za ogled, boste na koncu še najbolj simpatizirali s *Predatorjem*, ki je sam proti vsem in celo izpade nekakšen *good guy*, saj ima poslanstvo in ubija z namenom. Ampak to bi že lahko bila kakšna druga zgodba. V tej zgodbi pa gledalcem ostane le to, da se lenobno presedajo na stolu in se veselijo trenutkov ubijanja in nasilja, ki pa niso ne domiselni ne preveč krvavi. Mogoče bi avtorjem bolje uspelo, če bi film ustvarili iz čisto *predatorjevske* perspektive, ampak, hej, saj vendar imamo občutek, da prihaja še tretji del. Ampak, zakaj bi se v tretje popravili, če se tudi v drugo niso?

Boris Perić

Vampir

piše Tanja Cvitko

Preden se poglobim v roman *Vampir*, velja opisati avtentično legendo o istrskem vampirju Juretu Grandu, kajti ravno on je ozadje za nastanek romana in obenem eden izmed osrednjih motivov.

Dogodek je prvič opisal Janez Vajkard Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske (1689) in obstaja velika verjetnost, da se je osebno pogovarjal z udeleženci incidenta. Jure Grando je v 2. polovici 17. stoletja živel v istrski vasi Kringa, ležeči 10 kilometrov od Pazina. Šestnajst let po njegovi naravni smrti se je vdova Grando zaupala župniku, da jo pokojni mož vseh šestnajst let obiskuje vsako noč, jo sili v spolne odnose in ji ne da miru. Tudi drugi vaščani so se pritožili, da jim Jure ponoči trka na vrata, nakar v naslednjih dnevih nekdo v hiši umre. Župan je zbral deveterico junakov, ki so odšli do pokopališča, odkopali Juretov grob, odprli krsto in videli truplo, ki je izgledalo živo in se jim smejal. Poskušali so mu prebiti trup s kolom, vendar ni bilo uspeha. Najpogumnejši vaščan je nato zagrabil manjšo sekiro in štrigunu (v tistem času niso poznali besede vampir) odsekal glavo. Grob se je napolnil s krvjo, zaslišal se je tako dolg krik, da je vaščanom zaledenela kri, vendar se je na srečo zgodba končala in Jure Grando ni nikoli več ustrahoval svoje vasi.

Dogodivščino o istrskem vampirju so od Valvasorja povzeli drugi evropski sestavljalci (vampirskih) zbornikov, zato obstaja verjetnost, da je ravno Jure Grando, po ovinkih, postal vpliv za slavnega Draculo. Namreč, publikacija *Rajnski antiquarius* (iz katere je dogodek povzel tudi Herman Hesse leta 1924), je do srede 19. stoletja

izhajala v nemškem Koblenzu, od koder so si lord Byron, njegov osebni zdravnik John Polidori ter mladoporočenca Mary in Percy Shelley v času skupnega letovanja na Ženevskem jezeru leta 1816 priskrbovali zgodbe in pričevanja o duhovih, čarovnicah in podobnih pojavih. Če mi dovolite malce dramatizacije: neke temne, nevihtne noči (*It was a dark and stormy night.*) so si prijatelji, najbrž ob soju sveč, začeli pripovedovati grozljive zgodbe. Mary Shelley je tiste noči naredila osnutek svoje bodoče svetovne uspešnice *Frankenstein*, medtem ko je lord Byron začel zgodbo o vampirjih, ki jo je kmalu zavrgel. Izdelek je dokončal John Polidori in objavil kot pripovedko *The Vampyre* (1819). Ironično dejstvo je, da je prvi založnik *Vampirja* kot avtorja napisal ravno lorda Byrona. Kakorkoli, danes zgodba velja za temelj vampirske književnosti. Med ostalim je vplivala na nastanek danes zelo znane novele o lezbični vampirki (Carmilla Josepha Le Fanuja; pred kratkim prevod v slovenščino!) in Stokerjevega *Draculo*.

Boris Perić, avtor romana *Vampir* in edini hrvaški vampirolog, je v nekem intervjuju dejal, da nikoli ne bomo zagotovo vedeli, ali je Valvasorjev zapis o Juretu Grandu dejansko vplival na nastanek vampirske književnosti, ampak je predpostavka verjetna, ker je njegov primer v tistem času precej zanimal nemške kronike in sestavljalce zbornikov. Po drugi strani Perić trdi, da je Jure Grando nedvomno najstarejši evropski vampir, dokumentiran z imenom in priimkom in je značajsko podoben svojim literarnim različicam iz 19. in 20. stoletja.

Boris Perić je v svojem romanu odvijanje zgodbe postavil v sedanost, v kateri se čutijo politični, družbeni in kulturološki bivanjski strahovi. Jureta Grandu je pripeljal v Zagreb, kjer vampir na svoj način začenja osvajanje današnjega sveta. S

postavitvijo romana v sodobnost se avtor pogloblja v aktualnost vampirske metaforike v vsakdanjem življenju, pri čemer se njena prisotnost raztega od medosebnih odnosov do globalne ekonomije ter surovega kapitalizma.

Prvoosebni pripovedovalec in obenem glavni (anti)junak je od prvih strani romana tipična zguba: brezvoljen, depresiven, svetoboljski in prepuščen nezanimivi usodi. Obkrožen je s psihološkimi "vampirji", ki z vseh strani sesajo njegovo življenjsko energijo (šefi v službi, lažni prijatelji), ampak se sčasoma pričinja zavedati, da vampirji ne pripadajo zgolj metaforiki, mitologiji ali medicini, kar ga po eni strani navda z grozo, po drugi strani pa spodbudi k raziskovanju. Istočasno v zgodbo vstopajo možakarji, ki bolujejo za kliničnim vampirizmom, v Zagrebu pa se dogajajo grozljivi serijski umori ...

Zlatko Wagner, naš junak, se po odgovore odpravi na pravljичno potovanje v Istro, domovino ljudskih verovanj v magična bitja kot so štrige, štriguni, more in krstniki. Med obiskovanjem resničnih mest (Pazin) in lokacij (Pazinska jama, pokopališče v Kringi), ki so vpete v težko, temačno, grozljivo vzdušje (gosta megla, nevihte) in prepletena med resničnostjo in mističnostjo, se mu porodi še več vprašanj. Krvave odgovore bo odkril šele na koncu romana, ob pomoči skrivnostnega ženskega lika Alice, ki ga očara s svojo fatalnostjo in strastjo.

Žanrsko je roman umeščen med fantazijskim (grozljivim) in kriminalnim. Opira se na tradicijo gotskega romana, ki jo Perić spretno uporablja in dopolni z napetim kriminalističnim zapletom. Po drugi strani Vampir na znanstvenem nivoju uspešno povezuje izsledke znanstvenih teorij s področja medicine (hematofilija, porfirija), psihoanalize, psihiatrije (klinični vampirizem) in genetike.

Še ena dimenzija romana je vseskozi prisotna zgodovina razvoja vampirskega motiva v svetovni književnosti, v romanu se mešajo reference in citati – od Byrona in Polidorija (naslov romana) do Stokerjevega Drakule in sodobnih vampirskih trilerjev, kot je na primer *Salem's Lot* Stephena Kinga.

Roman Vampir ni ne "vampirski ljubič" ne "vampirski krimič" ne romanizacija Valvasorjevega zapisa o Juretu Grandu, ampak kompleksen in globok roman, ki se primarnega motiva vampirja loteva iz povsem drugačnega zornega kota.

Z močnimi metaforami in Vampirju nam Perić postavlja zrcalo, v katerem se odraža naša doba: vladavina "vampirске" politike, malomeščanska pasivnost in otopelost. Z drugimi besedami – vampirji niso več enolični in značajske enobarvni krvosesi, kajti Perić z njimi prikazuje aktualne družbene probleme, oziroma patologijo sodobne družbe.

Roman je pred kratkim izšel pri založbi Tuma v prevodu Iztoka Osojnika (zbirka Beri globalno). Z enim izvodom se zahvaljujoč založbi lahko pohvali tudi Prizmina knjižnica.

NAGRADNA IGRA

V sodelovanju z založbo Tuma srečnem bralcu ali bralki Neskončnosti podarjamo izvod romana Vampir. Vaša naloga je odgovoriti na vprašanje: **Kako se imenuje vasica, od koder je doma Jure Grando?** Odgovor pošljite do 10. septembra 2008 na neskoncnost@prizma.si Vkolikor boste izžrebani, vam na dom pošljemo roman, zato ne pozabite pripisati svojega naslova!

Stanislav Lem
Zvezdni dnevniki
Ijona Tihega

piše Peter Dobaj

Stanislav Lem spada med velike mislece znanstvene fantastike. Solaris, njegovo verjetno najbolj znano delo, se lahko kosa z umotvori Philipa K. Dicka ali Arthurja C. Clarkea, kratko psihološko analizo Solarisa pa lahko najdete v prejšnji številki Neskončnosti. Potem pa je tukaj še druga stran Lema, tista, ki vzame vso to globokoumnost in filozofijo ter se iz nje ponorčuje. Kot v Zgodbah o pilotu Pirxu in Zvezdnih dnevnikih Ijona Tihega.

Zvezdni dnevniki Ijona Tihega so nastajali več desetletij, prvotno izdani pod različnimi naslovi in v raznih zbirkah. V slovenščini smo jih dobili leta 1979, vendar se je Lem tudi kasneje posvečal Ijonu.

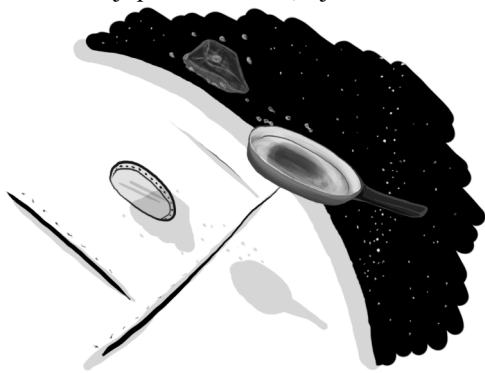
Prvi del knjige se ukvarja s potovanji Ijona, vesoljskega popotnika, raziskovalca in znanstvenika, hitre jeze in polnega radovednosti. Izkušen popotnik kot je, se Ijon ne obremenjuje preveč z dejstvom, da le redko pride tja, kamor se je prvotno namenil, saj mu nemalokrat

zagodejo elektronski možgani njegove ladje ali ga ustavi kakšna birokratska zadeva. Sreča se s svojimi časovnimi dvojniki, zaprt je v delovnem taborišču, kjer se mora naučiti dihanja pod vodo (skupaj z vsemi drugimi prebivalci planeta zaradi nadebudnih birokratov), ter nekajkrat dobi priložnost spremeniti zgodovino. Tukaj se bralcem tudi iskreno opraviči, saj so njegovi kolegi zakrivali vse, kar je narobe s svetom in vesoljem. Kaznoval jih je tako, da je kar njih same poslal nazaj v preteklost, vendar so mu posamezniki, kot npr. A. Tylla, Harry S. Tottel in H. Bosch še kar naprej povzročali preglavice.

V drugem delu knjige, podnaslovljenem Iz spominov Ijona Tihega, se naslovni junak srečuje z najrazličnejšimi znanstveniki, ki ga prosijo za finančno podporo. Stvar izpade kot nekakšen spreved tropa norih znanstvenikov, ki svoje bizarne, nemoralne in ekstremne izume, polni ponosa, paradirajo pred zgroženim Ijonom.

Knjigo zaokrožujejo simpatično enostavne ilustracije in trije fiktivni predgovori urednika tiskane izdaje zapiskov. Kot zaključek dobimo godrnjavo odprto pismo junaka z naslovom Rešimo vesolje!, kjer Ijon robanti nad vesoljskim turizmom, smetenjem in načrtnim iztrebljevanjem politično nekorektne flore in favne.

Zvezdni dnevniki Ijona Tihega je najprej zabavna knjiga. Začetne zgodbe temeljijo skorajda izključno na humorju, kmalu pa Lem začne vpletati tudi filozofske, psihološke ter elemente absurda, ki so zanj značilni. Najboljši je v satiri filozofije in filozofskih šol mišljenja kjer dokaže svoje poznavanje tematike. Vendar kljub temu ne zaide pregloboko in ostane berljiv neposvečenim in tistim, ki jih ta pogled ne bi zanimal. Spet drugič se prav presenetljivo približa humorju, s katerim je kasneje zaslovel Douglas Adams.

Že v prvi zgodbi se opazi, da se je Lem z navdušenjem lotil (t.j. se ponorčeval iz) standardnih tem znanstvene fantastike. Časovna potovanja nekajkrat pridejo na svoje, prav tako roboti, ki v Lemovih delih le bežno spominjajo na svoje hladne, brezčutne in skoraj dolgočasne sorodnike iz Amerike. Prav presenetli s svojimi vizijami kibernetike, ki so bližje idejam iz *Ghost in the Shell* kot pa čemurkoli, kar smo videli ali brali v zahodni ZF literaturi do pred kratkim.

Kot že rečeno, je Lem zgodbe o Ijonu Tihem nadaljeval tudi kasneje, zato bi prav prišla kakšna prenovljena izdaja, čeprav bo to verjetno ostala le pobožna želja bralcev. Nemška televizija ZDF je medtem lansko leto presenetila s 6-delno serijo 15-minutnih epizod *Ijon Tichy: Raumpilot*. Nanizanka je mogoče manj verna knjižni predlogi, je pa vseeno zabavna in po vizualnih efektih spominja na starega Flash Gordona ali angleške ZF komedije. Ijon Tihi tako ostaja z nami, še vedno toliko aktualen kot je bil v času svojega nastanka.

Igra

Guild Wars

piše Miha Pleskovič –

Lucas Kane

Na sobotno popoldne se končno uspem izmuzniti 12-urni izmeni na internem oddelku v bolnišnici in si s tem zagotovim dodatnih par uric več za računalnikom. S pogledom se zazrem na polico, kjer se nahajajo moji največji zakladi, in začnem naštevati: *Sudden Strike*, *Path of Neo*, *Onimusha*, *Prophecies*, *Factions*, *Nightfall*, *Eye of the North* ... Čakaj malo, zadnji štiri naslovi se mi zdijo zelo sumljivi. S svojimi utrujenimi očmi

pomežikam še malo bolj in nad vsemi naslovi se zasvetlita samo dve besedi: *Guild Wars*. Še bolj zastrmim, ko ugotovim, da je to edini naslov z razširitvami, za katerega sem plačal okoli 160 € in katerega sem ponosni lastnik (*Sims* ne šteje, nad njimi nisem ravno navdušen). Mrzlično začem razmišljati, kaj me je sploh prijelo v nakup vseh razširitvenih paketov tega MMORPG-ja in če vas zanima, kaj sem ugotovil, berite dalje.

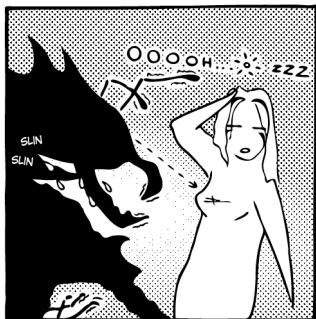
Za začetek, *Guild Wars* ne zahteva nobene mesečne naročnine. Nikoli in nikdar. Taka poslovna poteza pritegne vsakogar, ki noče plačevati tistih 30 bruseljčanov (ali več) do konca življenja. Plošček vržete v pogon, počakate, da se "špil" naloži na trdi disk, izpolnite okence za uporabniško ime in geslo ter že lahko začnete igrati brez slabe vesti za izgubljenim novcem. Seveda avtorji ponujajo tudi dokupljive dodatke, kot so bonusne stopnje, dodatna okenčka za še več avatarjev in razne ostale kramarije (majica, miniaturne figurice, itd.), vendar je kupovanje teh stvari opcijsko in brez tega vaše uživanje ob igranju ne bo nič bolj trpelo. Razen, če ste tako zagrizen *geek*, da ne morete igrati nekaj brez majice z istoimenskim naslovom.

V redu, registracija je izpolnjena, prijava je uspela, prišli ste v igro. Takoj tukaj se pojavi svež pridih. Za vse, ki ste svojčas igrali *World of Warcraft* in se zdaj odvajate te droge z igranjem GW, vas bo že tukaj vrglo na rit. Že za napredovanje na ubogo drugo stopnjo je treba poklati več kot eno pošast, za razliko od WoW, kjer te že prva poražena pokveka, skrita tam nekje bogu za hrbtom, izstrelji na peto stopnjo. Da ne omenjam, da lahko v GW nase montiraš največ osem urokov, medtem ko v WoW nisi car, če jih nimaš naštepanih najmanj 30 v svoji vrstici. Bogokletstvo! A vendar je to temelj svežega pridiha, saj zdaj v Vojni Cehov nisi vsemogočen, ampak moraš za vsako razisko-

valno področje prilagajati svoje uroke glede na nasprotnike, ki te čakajo. Če se samo s sekiro in njenimi osmimi napadi vržeš med kup zaklinjevalcev, ki ti z uroki vrlo hitro izpraznijo življenjsko črto, ne boš ravno veliko naredil. Če pa odstraniš kakšen bolj nepomemben napad s sekiro in namesto njega dodaš vsaj en urok za obnavljanje zdravja, se tvoje možnosti za preživetje drastično povečajo. Pravite, da je bila surova sila učinkovita že v prejšnjem področju? Ne ga srat, no. Kot bi hotel s popolnoma istimi potezami osvojiti naslednjo punco, ker bi vedel, da sem z njimi uspel že pri prejšnji.

Igra ponuja tudi dodatne privilegije za zveste igralce. Imenuje se *Title* (po slovensko: naziv), ki ga lahko pridobite, če izpolnite določene zahteve, kot so odkritje določene količine površin mape, umor veliko veliko monstrunov, zmage v medigralskih/medprijateljskih/medcehovskih dvobojih, pitje alkohola (res, ne lažem), zbiranjem in prepoznavanjem redkih predmetov, odklepanjem visokoproginitnih skrinj, igranjem čimvečjega norca med prireditvami in še in še. Seznamu sploh ni konca in z vsakim razširivnim paketom se seznam nazivov samo še poveča. Tako kot teren, spisek poklicev in novi uroki. V poštev pride tudi zbiranje točk *Faction*, ki jih pridobivate z zmago na dvobojih in jih zapravljate za odklepanje dolge liste bizarnih predmetov, ob katerem se vam lahko samo sline cedijo. Osebn GW igram že dve leti in pol in še vedno nisem uspel priti vsemu do dna. Pravzaprav upam, da sploh ne bom zadel dna, ker se te igre sploh nočem naveličati. Še posebej, ker so ljudje večinoma civilizirani in je zato presenetljivo manj cenzuriranih sporočil, kot bi pričakoval. Samo naredite si uslugo: razen v nujnih primerih (obupano iskanje partnerjev za misijo ali kaj podobnega) ne hodite na ameriške strežnike. Tam je natrpno 24 ur na dan in zaradi prekomernega javnega sporočanja (malo manj civilizirane ga kot evropskega) sploh ne boste prišli do besede.

Ker je *Guild Wars* z dodatkom *Eye of the Noth* solidno povezal in zaključil vse niti, ki so vzplamtele v prejšnjih delih, je v najavi že drugi del. NCSOft pravi, da se brezplačni mesečni naročniki ne bo odrekli, dodali pa naj bi tudi par novih ras (v prvem delu igraš samo kot navaden človek) in (kar sem najbolj pogršel) skakanje, tako v zrak kot čez razne ovire. Tečen je samo datum, ki pravi, da bomo na novo mojstrovino čakali vse do naslednjega leta. Kdo ve, mogoče bom za naslednjo, dvajseto, jubilejno številko spisal novo recenzijo za ta "špil". Ali pa, bogdaj, še prej.

Andrej Ivanuša

Vilindar

piše Bojan Ekselenski

Oni dan sem dobil v roke prikupno oblikovano knjigo z zagonetnim naslovom Vilindar. Delo je izšlo pri Založniškem ateljeju Blodnjak. Gre za knjigico z debelimi platnicami, okrašeno z lušno pravljlično ilustracijo. Najprej sem bil prijetno presenečen spričo ilustracij. Resnično ljubko delo Denisa Polanca. Stvarčice je narisal s krednim svinčnikom na A3 liste (ja, še se najde kdo, ki ne riše s pomočjo računalnika). Takoj se vidi razlika. Na avtorjevi spletni strani (<http://www.andros.si/vilindar>) lahko naročite tudi plakat, ki je vreden vsakega centa. Vsaka stran knjige je res lepo oblikovana in je paša za oči. No, vrnimo se h knjigi. Avtor nam najprej postreže z nujnim uvodom v slovensko mitologijo. Lepo nam razloži, kaj je babje pšeno, jaga baba, Kersnik, kaj pomeni lipa ipd. Vse to je nujno za glavno jed, ki je obenem tudi sladica – pesnitev. Ja, prav ste prebrali. Gre za fantazijsko pripoved v verzih. Ves čas se drži rime A, B, A, B, C, C, B. Število sedem ni naključno, saj gre vendar za delo, tesno povezano z mitologijo. O vsebini niti ne bi razpredal. Gre za junaka, ki želi priti iz točke A do točke B, legendarno vilinsko mesto Vilindar. Vmes se mu na tej poti pridruži dobrodušen ajd (veliko telo in počasna pamet). Fantazija seveda ne more brez dežurnega zlobneža. Ta ima v ognju celoten repertoar fantazijske zlobe. Hudobec s svojimi pomagači uporablja prevare in zavajanja in tako skuša junaka. Nadalje imamo še prikaz nesebične ljubezni in žrtvovanja, pa tudi zdravilno jabolko in za konec še povratek domov. Če bi to bilo napisano v klasični obliki, bi porekel – spodobno, a klasično. Res je, samo okostje zgodbe ni neka blazna inovacija. Ampak sladkost tega literarnega zalogaja

leži nekje drugje. Najprej moram izpostaviti že omenjeno izvedbo. Resnično, avtor mojstrsko uporablja nekatere že skoraj pozabljene besede. Nujno moram omeniti še izjemno uporabo poetičnih besednih zvez, ki iz te literarne mojstrovine naredijo slasten fantazijski zalogaj. Besedni zaklad Vilindarja je fantastičen prikaz pripovedne moči slovenščine. Celotno povest sem prebral dobesedno na dah. Avtor je s tem delom dokazal, kako pomembna je izvedba drugače klasične pripovedi o iskanju in ljubezni. Med branjem sem užival, kot že dolgo ne. Vse skupaj pa podkrepijo ilustracije in pravzaprav pravljlično oblikovanje vsake strani posebej. Same vsebine vam ne bi razkrival, saj vam nočem vzeti užitka, ki mi ga je pričaralo res uživaško branje. Vsak resen ljubitelj fantazije bi si moral omisliti svoj izvod knjige. Zаметki poezije v mnogih bolj zvenceh fantazijskih povestih se lahko skrijejo pred izrazno močjo Vilindarja. Pravzaprav poetični vložki mnogih bolj (pri)znanih, zlasti tujih, avtorjev proti čarnosti Vilindarja nimajo za burek.

Komu bi priporočil branje? Same platnice knjige

bodo mogoče koga zmotno prepričale, da gre za otroško pravljico. Toda ne! Knjiga je odrasla fantazija z odraslim jezikom, a pravljичno izvedbo, ki v nas obudi uspavanega otroka. Če v vas ta knjiga ne vzbudi nobenih občutkov, tiste otroške radovednosti in neposrednega vživetja v pravljичno avanturo, potem ste že predolgo odrasli ali pa ste radovednega in nedolžnega otroka v sebi že davno tega zatrli. Naj na vas posije pecikožec, sprehodite se skozi prelestno tokavo in se ubranite ventave samovoljnega napuha.

Skratka, izvlecite čamimeč in se podajte na fantastično potovanje v Vilindar. Ne bom vam žal!

Vas zanima, zakaj nisem o tej knjigi napisal kaj več? O tej knjigi ni moč pisati, treba jo je prebrati in zlasti osebno doživeti. Koliko knjig ste v zadnjem času doživeli, ne zgolj prebrali? Aha, se mi je zdelo ...

~ * ~

Graham McNeill
The Ultramarines
Omnibus

piše Samo Petančič

V fantazijski literarni zvrsti prebivajo najrazličnejša bitja, od visoke fantazije, do hidri podobnih serialov, eden najgrših spačkov pa so prav gotovo knjige, napisane po namiznih, računalniških ali igrah s kartami.

Težko bi našli bolj *trashy* literaturo, ki je spisana predvsem kot privesek novi seriji figuric, ki jih proizvajalci redno plasirajo na tržišče. Tovrstna literatura je nekakšen stranski produkt, poskus, teh denarja večno lačnih sistemov, ustvariti še kak dolar.

Toda tudi najgrši spački znajo presenetiti.

Omenjeni omnibus se prične z nadvse preprosto zgodbo o spopadu Imperialnih marincev, ki se imenujejo Ultramarinci, saj prihajo s sveta Ultramar, s silami Kaosa. Solidna, kratka zgodbi-ca, ki bi jo morda priložili škatli s figuricami Warhammerja 40k. V njej spoznamo našega bodočega junaka, genetsko spremenjenega marince Uriela Ventrisa, ki mu njegov nekdanji poveljnik ob smrti preda svoj meč in poveljstvo nad četo ultramarincev. Ti se v prvem delu, z naslovom Prinašalec noči (Nightbringer), odpravijo na planet Pavonis, kjer lokalni proizvodni in trgovski karteli spletkarijo med sabo. Zadeva se razvije v nekakšno državljansko vojno, kjer ima glavno beseda Imperialna garda (oziroma njeni derivati), marinci pa se na vrhuncu zgodbe soočijo s Prinašalcem noči, ki se izkaže za nekakšnega nemrtvega zlobnjakarja. Ventris na hitro opravi stotisočletja staro beštijo in jo izžene v praznino vesolja, na planet se vrne imperialni mir, krivci so kaznovani in razen številnih mrtličev so vsi ostali z razvojem dogodkov precej zadovoljni.

Četo nato pot zanese na planet Tarsis ultra, ki ga ogrožajo Tyranidi, spotoma pa za pomoč poprosijo še kaj nenavadne brate v orožju – vesoljske marince z imenom Mortifaktorji (Mortifactors), fascinirane s smrtjo in krvjo, čeprav ne pripadajo Kaosu. Tyranidi, ki so nekakšna oblika vesoljskih žužkov z velikanskim apetitom, hitro dajo vetra imperialni floti in boj se preseli na planet, kjer v zaporedju junaških dejanj Ventrisu in njegovim tovarišem uspe odvrniti grozečo nevarnost. Ta del, z naslovom Ultramarski bojevniki (Warriors of Ultramar), je že neprimer-no zanimivejši od prvega. Liki vključujejo barvite pripadnike Imperialne garde, ki kljub svo-jemu zvenečemu imenu služijo predvsem kot topovsko meso, kriminalce, bolniško osebe,

predvsem pa zanimive napadalce, ki se prilagajajo okolju v katerega se prebijajo, sejejo okoli golide kisline in virusov, mlatijo po ljudeh s kremplji in čekani ter so sploh neprijetni sosedje.

Tretji del "Mrtvo nebo, čmo sonce" (*Dead sky black sun*) je nedvomno najboljši del omnibusa. Priznati moram, da na sile Kaosa v Warhammer 40k vesolju nikoli nisem gledal kot na kaj več kot "ultramarince, ki so si oklepe pobrvali v čmo, našvasali gor par špic in zjutraj vstali z levo nogo", vendar jih uspe McNeillu prikazati s tako temačnostjo, krutostjo in surovostjo, da to niso več zgolj temne kopije "dobrih fantov", pač pa resnično zlo, bestialni umi, ki z razlogom sejejo strah v kosti še tako čvrstim nasprotnikom. Uriela in njegovega prijatelja Pasaniusa po izgonu iz vrst njihovih bratov tako pohopsa demon Kaosa in ju pripelje na Mendregard – resnično ostuden svet sežganega kamenja, rek tekoče kovine in črnega sonca ter mlečno belega, praznega neba. Tu se Uriel loti svojega največjega podviga, ko se vplete v spopad med gospodarji Kaosa.

Kljub vsem pohvalam ne moremo okoli tega, da je Ultramarinski omnibus spisan kot dodatek namizni igri. Njegovi liki so značilno precej enoplastni, hitro predstavljeni in hitro pokončani, streljanje, bombardiranje in sežiganje pa prednjači pred introspektivnimi momenti ali razvadamimi naših junakov, ki bi jih naredile večdimenzionalne. Kljub temu je – v okviru omenjenega žanra – zadeva pohvale vredna. Kdor si želi brezmožganske akcije za na morje ali si želi podrobneje spoznati vesolje Warhammerja 40k – še posebej slabe fante Kaosa – ga omenjeno delo ne bo razočaralo.

Nomadi

Avtor: Andrej Ivanuša

Zakaj zremo čez obzorje,
plavamo čez modro morje?
Hodimo čez puščave rujave,
čez zelene 'al kamne širjave.

Dva tisočkrat mi je rojen rod,
ko prednik moj je šel na pot.
Pestnjak okrogel, ogenj vroč,
v bisago shrani, ko gre proč.

Sto tisočkrat obkrožimo zvezdo,
vrnemo sinovi se na isto mesto
od koder sta prastara starša
zastavila korake svoj'ga marša.

Ko ničesar ni več pod nogami,
zazremo se v nebo nad nami.
Zvezde vseobstoja tam bleščijo,
obzorja nova se očem odprejo.

Srebrna luna strastna ni božica,
le postojma kratka bledega je lica.
Zremo zvezdo mično tam v daljavi,
ki planet Mars rdeči se ji pravi.

Tja gremo, kjer novo je obzotje,
ker smo tu prepluli vsako morje.
Vsem je v lastni krvi zavozlano,
popotniki in nomadi, tak' je dano.

Z dovoljenjem prevzeto z avtorjeve
spletne strani (www.andros.si).

Prisrčni planet

Avtor: Jurij Kunaver

Pred mnogimi svetlobnimi leti je za devetimi galaksijami in devetimi velikimi pulzarji obstajal Prisrčni planet. Bil je poseljen z inteligentnimi bitji, včasih imenovanimi Srčki. Ta bitja seveda niso bila podobna človeku, razen nekoliko po inteligenci. Verjetno so se med evolucijo razvila iz preprostejših oblik življenja, temu pa je sledil njihov duhovni in tehnološki napredek: kamen je zamenjal baker, baker bron, nato je prišlo železo in čisto, čisto nazadnje uran.

Srčki so vroče ljubili vse in vsakogar. Nasilje nad samim sabo ali nad drugimi bitji jim je bilo popolna neznanka. Tudi nižja bitja s tega planeta so se zgedovala po njih, tako močan vzor so predstavljali vsemu, kar leze in gre. Njihova tehnologija, ki se po razvitosti lahko primerja z našo, nikoli ni bila zlorabljena v spopadih in vojnah. Za kaj takega Srčki preprosto ne bi imeli srca. Pozornost, nežnost, empatija, pripravljenost vedno priskočiti na pomoč, prisluhnniti drugemu ... takšen je bil vsakdan povprečnega Srčka in Srčevke. Ni nam znano, ali so verjeli v bogove, mite, ideologije, vemo le za njihovo prakso, ob kateri bi morala večina Zemljanov pobesiti pogled od sramu.

Srčki pa so imeli tudi svoje neuresničene sanje. Želeli so spoznati še druga prisrčna bitja iz vesolja, da bi svoje neskaljeno veselje delili z njimi. V ta namen so zgradili ducat izredno zmogljivih radijskih teleskopov, ki so nenehno oddajali sporočila v smeri najbližjih zvezd, kot je naslednje:

“Hojla, kje ste? Obiščite nas, ali pa nas povabite na obisk k sebi, da se končno objamemo! Vedno vaši Srčki.”

Vendar pa Srčki z iskanjem potencialnih vesoljskih sosedov niso imeli sreče. Odgovora ni in ni bilo, kot bi bila velikanska okrogla ušesa njihovih teleskopov gluha. Mnogo desetletij, če ne celo stoletij, je moralo preteči od oddaje njihovega prvega sporočila, da so prišli do nekaterih presenetljivih ugotovitev. Prvi korak v pravo smer je predstavljala revolucionarna izboljšava teleskopa, ki je lahko od tedaj s pomočjo zapletenih računalniških izračunov sestavil sliko najbolj grobih podrobnosti na površini najbližjih planetov iz drugih osončij (na primer obrise celin, večjih otokov ali gorskih verig – če uporabimo analogijo z značilnostmi Zemljinega površja). V naslednjem koraku so znanstveniki določili trenutek, ko je določen planet doseglo ljubezensko sporočilo s Prisrčnega planeta. Toda skoraj sočasno s prihodom sporočila na cilj, se je na takšnem bližnjem planetu zgodilo še nekaj povsem nepričakovanega: na več mestih so nenadoma s površja v atmosfero pognale orjaške svetleče gobe, visoke kot gore. Prav tako kot so se pojavile, so tudi izginile. Potem se je takšen planet zavil v nepredirno prašno kopreno, odgovora tamkajšnjih prebivalcev pa Srčki žal niso dobili.

Znanstvenikom s Prisrčnega planeta nikdar ni uspelo razvozlati uganke svetlečih gob in prašnih kopren, ki pa so jo pravilno (intuicija?) povezali z molčanjem tamkajšnjih živih oblik. Za popolno razrešitev te uganke so bili najbrž preveč miroljubni.

Presenetljivo pa je dejstvo, da je pred leti tudi na našo Zemljo prispelo sporočilo iz vesolja, ki se je kar na devet decimalk ujemalo s sporočili, kakršna so zapustila Prisrčni planet. O tem je celo bil objavljen članek v *Arecibo News*, ampak resna znanost ga je popolnoma ignorirala. Srčki tako lahko gojijo upanje (če njihova civilizacija še cveti) kvečjemu na kakšen naključen “odgovor” Zemljanov – samo da to ne bi bile svetleče gobe, kot pri ostali vesoljski sosesčini ...

Wiliyam Yam, trgovski potnik

Avtor: Danijel Bogdanović

Prevod iz hrvaščine: Tanja Cvitko

Izvirni naslov: Wiliyam Yam, trgovački putnik

“Boste kupili?”

“Bom.”

“Odlično! Potem je tole za vas ... In to je zame. Hvala, obilico zabave želim!”

“Nasvidenje.”

“Zbogom!”

Vrata se zaprejo, moški obstoji na hišnem pragu. Nekaj sekund pozneje se v hiši zasliši zvok sesalnika. Človek na pragu se nasmehne in žvižgajoč odide z dvorišča. Ni trznil, ko se je brenčanje v hiši spremenilo v krik.

Wiliyam Yam je imel popoln *score*. Govorilo se je, da je perfekcionista. *Toda nekega dne bi ga to lahko pokončalo*, se je govorilo.

On je na to odgovarjal – *Ko nekaj počneš, to tudi končaj, ali pa se tega sploh ne loti. Začetek in konec sta kot starš in otrok. Eden brez drugega ne obstajata*. Vse, kar je počel v življenju, je počel z največjo vnemo. In vedno je imel popoln *score*. Zato se ni nihče začudil, ko je nekega jutra, takoj po prvi kavi, pozvonil sosedu na vrata in vprašal, če lahko vstopi, da mu pokaže – *odličen izdelek, ki vam bo zagotovo spremenil življenje!*

Wiliyamova kariera trgovskega potnika je bliskovito napredovala. Začel je z zobnimi krtačkami in preklupil na kuhinjske mešalnike in toasterje. Potem so na vrsto prišle kosilnice, na koncu pa je prilezel do prodaje avtomobilov. Bil je neustavljiv. Govorilo se je – *ko vstopi v tujo hišo, Wiliyam Yam ne odide z vsemi izdelki, s katerimi je vstopil*.

Dneve je preživljal na terenu in prodajal, samo prodajal. Domov se je vračal pozno zvečer ali celo prespal v avtu, da je lahko zjutraj čimprej krene v nov pohod. Njegova žena in hči sta to vse težje prenašali. Ko se je Wiliyam Yam nekega dne vrnil domov, je ugotovil, da ju ni več.

Govorilo se je, da sta mu pred odhodom pustili sporočilo, ki ga je dotoklo in pripravilo do razmisleka o svojem življenju in prioritetah. Vsi so bili presenečeni, ko je edina sprememba po tem dogodku bila v Wiliyamovem izboru izdelkov, s katerimi je oblegal ljudi. Avtomobile je naenkrat zamenjal s sesalniki. Avto hiše so ga prosile naj dela za njih, naj se vrne, toda Wiliyam Yam ni popustil. Na ulici pa se je govorilo – *To je gotovo zaradi njegove žene in hčerke ter njune ga sporočila. To ga je pokončalo in mu zameglilo um. Lepo je služil s prodajo avtomobilov, zdaj pa je spet na gospodinjstkih aparatih. Kot dokaz so omenjali dejstvo, da Wiliyam ne hodi več od vrat do vrat, kot prej, ampak sledi neki svoji čudni poti in preskakuje posamezne hiše. Če ne potrika na vaša vrata, vam, tudi če ga prosite, ne bo prodal sesalnika*, so govorili. *Toda če izbere vašo hišo, vam ni pomoči. Vsiljeval vam bo sesalnik, kakor da je od tega odvisno njegovo življenje.*

Ah, vse to zaradi žene in hčerke!

Na vratih se pojavi drobna suha ženska. Ko je zagledala torbo v njegovi roki, zabrusi: “Ničesar

ne potrebujem.”

“Vsi nekaj potrebujemo,” odvrne Wiliyam Yam z nasmeškom. “Ampak se tega pogosto ne zavedamo. Če mi date pet minut svojega časa, vam bom dokazal, da potrebujete več, kot mislite.”

Drobna ženska ga premeri s pogledom in reče: “Nimam ne časa ne denarja.” Prične zapirati vrata, toda Wiliyam jih ustavi z roko.

“Predstavljajte si, da vsak dan do konca življenja dobivate sto tisoč evrov, vendar pod pogojem, da morate teh sto tisoč evrov porabiti vsak dan. Če ne uspete, je igre konec. Kako dolgo bi zdržali?”

Ženska ga je sumničavo pogledala: “Da vsak dan dobim toliko denarja? Ko bi le!”

“Malce razmislite,” smehljaje odvrne Wiliyam. “Kako bi porabili denar?”

Ženska se nasmeji. “Kupila bi vse, kar sem si vedno želela!”

“Prav,” odvrne Wiliyam. “Mogoče prvi teden, dva. Kaj pa pozneje? Ko bi kupili vse, kar si želite?”

“No ... kupila bi kaj drugega! Vedno se kaj najde.”

“Tako je. Toda ne vedno za sto tisoč evrov. Po določenem času bi se zaloga vaših želja izčrpala in ne bi več vedeli, kako porabiti denar.”

“No ... no ... dala bi ga v dobrodelne namene. Do konca življenja!” pomembno odvrne ženska.

“Lepo od vas. Toda v tem primeru vam denar ne bi nič več pomenil. Prihajal in odhajal bi z vašega računa, vi pa bi si vzeli samo toliko, kot potrebujete ta dan. Življenje bi se vam vrnilo v stare tirnice, ne glede na to, da ste vsak dan znova bogati. Kot preden bi začeli dobivati ta denar. Je tako?”

“No ... Prav, kaj vi pravzaprav želite? Zakaj mi to govorite?”

Wiliyam potegne denarnico, izvleče nekaj bankovcev in jih ponudi ženski. “Hotel sem vam samo pokazati, da denar v življenju sploh ni pomemben. Poglejte, meni ta denar ničesar ne pomeni. Vzemite ga. Sesalnika vam ne želim prodati zaradi vašega denarja. Prodajam ga zato, ker sem prepričan, da je tisti, ki ga imate, nekvaliteten. Kako vem? Iskali ste nekaj ugodnega, na hitro, brez prave analize, kajne? In kupili ste cenenege, izdelanega na Jamajki ali Tajskem. Poglejte, moje poslanstvo je dati ljudem tisto, kar si zaslužijo. Sesalnik, ki vam ga želim prodati, je takšen, kot si ga zaslužite.”

“Toda ... cena ...”

“Ni pomembna,” reče Wiliyam in počasi prične odpirati vrata. Ženska se ni upirala. “Želim, da tale naprava, ki jo nosim, zamenja tisti odpadki, ki ga zagotovo imate v hiši. Cena bo takšna, kot vam najbolj ustreza. Jaz bom plačal vam za vaš čas. Torej, lahko vstopim za pet minut?”

Ženska se zmedeno umakne od vrat.

“... niso potrebne ne vrečke ne voda,” je govoril Wiliyam Yam nekaj minut pozneje. Črni ovalni stroj je tiho brenčal na tleh. “Po dolgoletnih eksperimentih so naši znanstveniki odkrili nov, ekološko sprejemljiv način regulacije odpadkov iz sesalnika. Ves prah in koščki, ki jih posesate, se razgradijo *notraj* sesalnika s pomočjo soničnih impulzov, ki jih s pomočjo posebnih sond oddaja motor, medtem ko sesalnik dela. Torej se v času sesanja istočasno znebite odpadkov. Genialno, kajne? Ko končate z delom, pospravite sesalnik in se sprostite. Poskusite.”

Wiliyam ponudi črno brenčočo cev in ženska jo sprejme. Držalo na cevi se je takoj prilagodilo obliki dlani. Ženska navdušeno pogleda Wilyama.

“Kako tole ... ?”

“Nanotehnologija, gospa. Toda, ne ukvarjajte se z malenkostmi. Pomembno je, da bo aparat, kot vidite, popolnoma zadovoljil vaše potrebe. Poskusite ...”

“Hej, kaj je to?” ju prekine globok glas. Obrneta se. Iz ene izmed sob je stopil majhen debel moški in mahal z odprtim časopisom. Pogleda sesalnik, nato Wiliyama.

“Kaj želite? Nič ne rabimo, imamo vse!”

“Poglej,” mu reče žena, “tole je najboljši sesalnik, ki ...”

“Ne rabimo sesalnika!” Se zadere moški. “Imamo dva!”

“Gospod, številčnost ne zagotavlja kvalitete ...”

“Ne gobčaj. In ti – ugasni to reč.”

Ženska stopi k moškemu in dvigne brenčočo cev. Bila sta iste višine – oba za glavo nižja od Wiliyama, toda on tega ni opazil. *Odkar sta ga zapustili žena in hči, je Wiliyam Yam izgubil svojo samozavest in ostrino*, se je govorilo.

Ubožček, kdo ve kaj sta mu napisali ...

“Sklepam, da vas skrbi cena ...” je začel Wiliyam Yam, toda ženska ga prekine. “Dobila ga bova brezplačno!”

Mož vrže časopis na tla, iztrga sesalnik iz njene roke ter ga odvede do Wiliyama. “Kar mislim si, kako dober je, če ga delijo brezplačno. Tukaj imaš sesalnik, poberi se.”

“Gospod, razmislite ...” reče Wiliyam. V njegovem glasu je bilo čutiti nelagodje. “Nikoli več vam ne bo treba ...”

“Tudi zdaj mi ni treba! Zgini!”

Postal je neučakan, neolikan, so govorili. “Dobite ga brezplačno! Celó jaz vam plačam, vzemite ga!” Wiliyam se ni več trudil igrati dobrovoljnega prodajalca. Po njegovem telesu se je širil le strah.

“Kaj je narobe s tabo? Kakšen trgovski potnik pa si?” Se je drl mali moški in Wiliyama porival proti vratom. “Zdaj ga zanalašč ne bom kupil.”

Ko sta prišla do izhoda, se Wiliyam z nogo opre ob vrata. Obrne se, zagrabi debelega moškega za rame in poklekne predenj. “Vrzite ga stran, če želite, ni važno, samo vzemite ga! Rotim vas!”

Ženska je zmedeno stala v kotu sobe, a oči majhnega moškega so še vedno bile odločne. “Ti si nor! Zakaj bi ga vzel, če ga ne potrebujem?”

“Zato ker ... ker *morate!*”

“*Moram?! Daj no, zgini iz hiše! Pojdi tečnarit mojemu sosеду! On bo kupil vsako sranje!*”

“Ne! Tale sesalnik mora biti *tukaj!* Prosim vas ...” poskuša Wiliyam še enkrat, popolnoma pretresen.

“MARŠ VEN!”

“Ne spoštuješ dogovora,” se zasliši top kovinski glas iz majhne črne luknje z vrha cevi sesalnika. Wiliyam Yam je sedel v fotelju v svoji hiši, z rokami obešenimi preko naslanjala, še vedno v jakni. Torba z neprodanim sesalnikom je stala sredi sobe. Wiliyamov otopeli pogled ni trznil, ko se je torba premaknila in je iz nje pukokala cev gospodinjkega aparata.

“Pustiti bi me moral,” nadaljuje glas iz cevi, “na koordinati 76:18. Ne tukaj. Zakaj me nisi?”

“Nisem uspel prodati sesalnika,” zamrmra Wiliyam. Kar se je zgodilo zatem, bi vsakogar na

smrt prestrašilo. Wiliyam Yam skorajda ni opazil ko se je cev dvignila v zrak in z močnim curkom izbljuvala ogromno količino rumene sluzi. Cev se je zatem zrušila v torbo. Sluz se je začela premikati, širiti preko cele sobe, preko pohištva in predmetov, dokler jih ni popolnoma prekrila. Samo Wiliyamu in fotelju je bilo prihranjeno. Zvok vlažnega dihanja se je razširil po prostoru, in kapljice sluzi so začele padati z ene strani sobe na drugo, gor in dol, v vseh smereh, kakor da so strani sobe istočasno stropovi, tla in stene. Wiliyam se ni premaknil.

“To se ti še ni zgodilo,” reče kovinski glas iz vseh smeri. “Opazujemo te celo življenje. Vedno si vse prodal. Imel si popoln ...”

“Da!” Reče Wiliyam in glasno smrkne. Ni občutil strahu. Samo otopelost. Kajti vedel je, kaj se mu bo zgodilo. “Toda nikoli do zdaj nisem ničesar prodajal v zameno za življenje moje žene in hčerke! Želim ju videti!”

“Dogovor je bil,” reče glas, “da moraš namestiti vse Agente na potrebne lokacije. Šele *takrat* boš lahko videl svojo družino. Sicer ...”

“Želim ju videti zdaj! Zakaj ste morali izbrati ravno mene za tole vaše sranje? Zakaj ne zavzmete tega planeta z letečimi krožniki ali s kakšnimi žarki? Zakaj jaz?!”

Sluz se je lenobno premikala po stenah. Wiliyamovi čevlji so se počasi izgubljali pod rumenilom.

“Imel si popoln *score*. Ponos ti je preprečil karkoli manj od tega. Tebi in še nekaj trgovskim potnikom na planetu. Namestitvev Agentov na izbrane točke planeta je odločilna za uresničitev tihe invazije, kakor smo jo ...”

“Kaj so bo zgodilo z mojo hčerko? In ženo?” Lepljiva stvar se je dvignila do njegovih gležnjev.

“Nič. Spremenili smo jima spomin. Živita na drugem mestu s človekom za katerega mislita, da je njun oče in mož.”

Wiliyam nenadoma oživi. “Toda rekli ste, da ju boste ubili, če ne pustim vseh teh sesalnikov na koordinatah!” Poskuša vstati, vendar mu sluz prepreči.

“Naiven si. Kot vsi ljudje.”

“In če bi mi uspelo? Kaj bi se zgodilo potem?”

“Nič,” odvrne sluz. “Res misliš, da bi te pustili pri življenju po tem, ko si izvedel za naš načrt? Res si naiven.”

“To pomeni ...” reče Wiliyam in pogleda v noge. Sluz ga je počasi jedla. Njegova kolena so izginila v njenem žrelu. “Karkoli bi naredil ... kljub vsemu me boste pokončali? Toda ... ali ni vaš načrt propadel, ker nisem uspel?”

Velik kos sluzi se odlepi od stene, vodoravno preleti sobo in pristane na Wiliyamovih prsih. “Misliš, da načrt osvajanja planeta temelji na sposobnostih samo *enega* človeka? Je tvoja vrsta lahko še bolj naivna? Trgovski potniki ste le ena izmed metod razširjanja Agentov po svetu. Sesalnik je dober inkubator za Agente. Vsako gospodinjstvo ga potrebuje. Toda ni edini. Presenetilo bi te, v čem vse Agenti inkubirajo.”

Wiliyam Yam je bil skoraj v celoti zalepljen v sluz. Edino glava mu je kukala ven. “To pomeni, da sem bil le številka z nalogo, ki je nisem izpolnil, in me bo zamenjal nekdo drug? Pozabili me bodo ...”

Sluz mu kapne na oko, na čelo, na nos in kovina odgovori: “Mogoče.”

Se spomnete Wiliyama Yama? se je govorilo. *Bil je trgovski potnik, perfekcionista. Ravno to ga je pokončalo. Tistega dne, ko je izgubil popoln score.*

Richard Matheson

Jaz sem legenda

Prevod: Teja Bivic

Izšlo: junij 2008

Založba KMSŠ

Prvo poglavje – odlomek

V tistih oblačnih dneh ni Robert Neville nikoli zagotovo vedel, kdaj bo nastopil sončni zahod. Včasih so bili že na ulicah, preden se je utegnil vrniti. Če bi bil bolj nagnjen k analizam, bi lahko izračunal približni čas njihovega prihoda. Vendar je ostajal zvest svoji navadi, da je po nebu presodil, kdaj se bo začelo mračiti. Seveda pa ta metoda ni delovala v oblačnih dneh, zato se je takrat raje zadrževal v bližini hiše.

Tega dolgočasnega popoldneva je hodil sem in tja po hiši. Za cigareto, ki mu je leno visela iz koticke ust, se je vila tanka sled dima in se mu spuščala čez ramena. Preveril je deske na vsakem oknu posebej, ali je morda katera popustila. Po kakšnem od divjaških napadov so pogosto zazijale ali delno odstopile in jih je moral nadomestiti z novimi. To delo je sovražil. Danes je bila razmajana ena sama deska. Presenetljivo, mar ne, je pomislil.

Pregledal je rastlinjak in zbiralnik za vodo na vrtu za hišo. Tu in tam je popustilo nosilno ogrodje zbiralnika, lovilniki dežja so se zrahljali ali se odlomili. Včasih so čez visoko ogrado okrog rastlinjaka lučali kamenje in zgodilo se je, da je kateri raztrgal mrežo nad njim in je moral zamenjati razbito steklo.

Danes sta bila nedotaknjena tako rastlinjak kakor zbiralnik.

Stopil je v hišo po kladivo in žeblje. Ko je odsunil vhodna vrata, je uzrl krivenčasti odsev samega sebe v počenem ogledalu. Pred mesecem ga je pritrtil na vrata, toda že po nekaj dneh so začeli odpadati nazobčani kosi stekla s srebrnim premazom. Naj padajo, je pomislil. Bilo je zadnje ogledalo, ki ga je dal tja. Ni bilo vredno truda. Namesto njega bo nastavil česen, ta vedno deluje.

Neville je počasi stopil skozi mrakobno tišino dnevne sobe, zavil levo v ozek hodnik in nato spet levo v spalnico. Nekdaj, v nekem drugem času, je bila soba živahno opremljena. Zdaj je bila povsem funkcionalna, saj sta postelja in pisalna miza zavzeli tako malo prostora, da je del sobe preuredil v delavnico. Steno je skoraj v celoti zasedel dolg delovni pult iz trdega lesa, na njem pa tračna žaga, brusilno kolo in primež. Na zidu nad njim so bile brez reda pritrjene police z orodjem, ki ga je uporabljal.

S police je vzel kladivo in iz ene od neurejenih posodic izbrskal nekaj žebeljev. Odšel je nazaj ven in trdno pribil desko na oknico. Neuporabljene žeblje je odvrgel zraven v pesek.

Za kratek čas je postal na trati pred hišo in se oziral gor in dol po tihi ulici Cimarron. Bil je visok moški pri šestintridesetih, angleško-nemškega rodu. Na njegovem obrazu ni bilo razbrati značilnih potez, razen dolgih, odločnih ust in svetle modrine oči, ki so ta trenutek drsele po ožganih ruševinah hiš okrog njegove. Požgal jih je, da bi *oni* ne mogli skakati z najbližjih streh na njegovo.

Po nekaj minutah je počasi in globoko vdihnil in se vrnil v hišo. Kladivo je odvrغل na kavč v dnevni sobi, si prižgal še eno cigareto in si natočil dopoldansko pijačo.

Pozneje je nerad stopil v kuhinjo, da bi zmlél odpadke, ki so se v petih dneh nakopičili v koritu. Moral bi še sežgati papirnate krožnike in pribor, obrisati prah s pohištva, očistiti umivalnik, kad in stranišče ter zamenjati posteljnino, vendar mu ni bilo do tega. Kajti bil je moški, bil je sam in te reči niso bile pomembne zanj.

Bilo je skoraj poldne. Robert Neville je v rastlinjaku polnil košaro s česnom. Sprva mu je vonj tolikšne količine česna povzročal slabost, njegov želodec je bil v stanju stalne razdraženosti. Zdaj se je vonj zajedel v hišo, v obleke in včasih se mu je zazdelo, da se je zažrl celo v njegovo telo. Komajda ga je še zaznal.

Ko je nabral dovolj glavice, se je vrnil v hišo in jih stresel na pomivalni pult. Pritisnil je stikalo na zidu; žarnica je utripnila in nato zažarela z normalno svetlobo. Nejevoljno je siknil skozi stisnjene zobe; generator je spet nagajal. Znova bo moral izbrskati tisti zanikrni priročnik in preveriti žične povezave. In če bo popravilo prezahtevno, bo moral namestiti novega.

Besno je sunil barski stolček h koritu, segel po nožu in med utrujenim godrnjanjem sedel. Glavice je najprej ločil na majhne, srpaste stroke. Vsak strok je prerezal na pol in razgalil mesnato sredico. Zrak je napolnil jedki moškati vonj. Ko je postal preveč vsiljiv, je vključil klimatsko napravo, ki je posedala vsaj najneznosnejši del.

Iz držala na zidu je izvlekel šilo za led in naluknjaj vsako polovičko stroka posebej. Nizal jih je na kose žice, dokler ni napolnil približno petindvajset ogrlic.

Na začetku je takšne ogrlice obešal čez okna. Toda z varne razdalje so metali kamenje, dokler ni bil prisiljen prekriti razbitih šip z ostanki gradbenega lesa. Nekega dne pa je vse potrgal stran in nabil čez okna deske v ravnih vrstah. Hiša je zaradi tega postala mrakobna grobnica, kar pa je bilo še vedno bolje kakor toča kamnov, ki so v spremstvu drobcev stekla zasipali sobe. In s tremi klimatskimi napravami, ki jih je namestil, vse skupaj niti ni bilo tako slabo. Če se moraš, se vsega navadiš.

Ko je dokončal česnove ogrlice, je stopil ven in jih nabil na deske, ki so zakrivale okna. Stare je snel, saj so izgubile večino učinkovitega vonja.

Ta postopek je moral ponoviti dvakrat tedensko. Dokler ne odkrije česa boljšega, je česen njegova najmočnejša obramba.

Obramba? Pogosto se je ubadal s tem vprašanjem. Obramba česa?

Vse popoldne je izdeloval količke.

Izstružil jih je iz debelih klinov in našagal na dolžino 23 centimetrov. Konice je obrusil ob smirkovem kolesu, dokler niso bile ostre kot bodala. Delo je bilo utrujajoče in enolično. Zrak je zgostil droban prah z vonjem po zažganem lesu, ki se mu je usedal v pore, vdiral v pljuča in ga silil h kašlju.

Vendar se je zdelo, da nikakor ne napreduje. Količki so pošli, kot bi mignil, ne glede na to, koliko jih je izdelal. Tudi kline je bilo vedno težje najti. Sčasoma bo moral stružiti pravokotne kose lesa. *To bo šele zabavno, je razdraženo pomislil.*

Vse skupaj je bilo zelo moreče in sklenil je, da si bo omislil boljši način likvidacije. Toda kako naj se ga domisli, če pa mu nikoli ne dopustijo, da bi se umiril in razmislil?

Med delom je poslušal plošče preko zvočnikov v spalnici; Beethovnovе Tretjo, Sedmo in Deveto simfonijo. Hvaležen je bil materi, ki ga je že zelo zgodaj v življenju naučila ceniti glasbo. Pomagala mu je zapolniti dolge, grozljivo prazne ure.

Po četrti pa je vedno znova pogledoval na stensko uro. Z ustnicami, stisnjenimi v tanko črto, s cigareto v kotičku ust je delal v tišini. Oči so mu bile prikovane na rezilo, ki je glodal les, moknat prah pa se je vrtinčil proti tlom.

Štiri in petnajst. Pol petih. Zdaj je ura kazala četrto do petih. V eni uri bodo spet pri hiši, nakaze nagnusne. Takoj ko ne bo več svetlo.

Stal je pred veliko zamrzovalno omaro in si izbiral večerjo. Njegov naveličani pogled je drsel po zalogah mesa, zamrznjene zelenjave in naprej po štrucah kruha, pecivu, sadju in sladoledu. Izbral je dve jagnječji zarebrnici, stročji fižol in manjšo pločevinko pomarančnega šerbeta. Pakete je vzel iz omare in s komolcem zaprl vrata. Nato je stopil do konzerv, ki so, zložene v neenake stolpiče, segale do stropa. Z vrha je vzel konzervo paradižnikovega soka in odšel iz sobe, ki je nekdaj pripadala Kathy. Zdaj si jo je lastil njegov želodec.

Brez naglice je prečkal dnevno sobo in zrl v tapeto na zadnji steni. Na njej se je strma pečina spuščala navpik v zeleno modri ocean, katerega valovi so se lomili ob črnem skalovju. Daleč gori na jasnem modrem nebu je veter nosil bele galebe, na desni se je nad prepad nagibalo grčasto drevo. Temne veje so ostro izstopale od neba v ozadju.

V kuhinji je Neville odložil hrano na pult in z očmi ošinil uro. Dvajset minut do šestih. Zdaj bo kmalu.

V manjšo posodo je natočil malo vode in jo položil na plinski štedilnik, da je zažvenketala. Odtajal je zarebrnici in ju položil na rešetko. Tačas je voda že vreła; vanjo je stresel stročji fižol in pokrtil posodo. Pomislil je, da je bržkone električna pečica tista, ki izčrpava generator.

Stopil je k mizi, si odrezal dva kosa kruha in natočil kozarec paradiznikovega soka. Sedel je in se zazrl v rdeči sekundni kazalec, ko je v krogu počasi drsel po številčnici. Nakaze bi morale biti kmalu tukaj.

Spil je paradiznikov sok, odšel do vhodnih vrat in ven na verando. Stopil je na trato in odkorakal do pločnika.

Nebo se je temnilo in postajalo je vse hladneje. Ozrl se je gor in dol po Cimarronovi, hladen vetrič mu je mršil svetle lase. Kaj je bilo narobe s temi oblačnimi dnevi? Samo to, da nikoli ni vedel, kdaj bodo prišli. Vsekakor pa so bili boljši od tistih prekletih prašnih viharjev. Skomignil je z rameni in se odpravil čez trato nazaj v hišo. Zaklenil je vrata za seboj in potisnil debel zapah na svoje mesto. Vrnil se je v kuhinjo, obrnil zarebrnici in ugasil plin pod posodo s stročjim fižolom.

Nalagal je hrano na krožnik, ko je nenadoma prenehal in z očmi ošinil uro. Danes je kaza- šest in petindvajset minut. Ben Cortman je zavpil.

“Pridi ven, Neville!”

Robert Neville je z vzdihom sedel in začel jesti.

Naročilo romana:

JAZ SEM LEGENDA

Trda vezava, 224 strani, 16×23 cm, redna cena 27,90 €.

Bralci Neskončnosti in člani Prizme v dogovoru z založbo KMŠ lahko uveljavljate popust pri naročilu romana Jaz sem legenda.

Bralci Neskončnosti imate **25% popusta** pri naročilu, izrežite ali fotokopirajte ta kupon in ga s svojimi podatki vred (ime, priimek, naslov) pošljite na: Založba KMŠ, Ulica Janka Sernca 8, 2000 Maribor.

Člani Prizme imate **40% popusta** pri naročilu (popusti se ne seštevajo), pišite na neskoncnost@prizma.si in bomo po preverbi članstva vaše podatke (ime, priimek, naslov) posredovali založbi.

Za dodatna vprašanja pišite na neskoncnost@prizma.si

